СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз
РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association
ONCE A WEEK

ЦІНА $1.25 PRICE $1.25

РІК CVI | П'ЯТНИЦЯ, 2 ЛИПНЯ 1999 | ЧИСЛО 27 | VOL. CVI | FRIDAY, JULY 2, 1999 | No. 27

Перебування Леоніда Кучми в Польщі

Леонід Кучма (праворуч) і Олександр Квасневський у Варшаві.
Фото Associated Press (УНІАН)

23 червня ц.р. в Польщі перебував з дводенною офіційною візитою Президент України Леонід Кучма. Він зустрівся з Президентом Польщі Олександром Квасневським. Президенти обговорили питання економічного, реґіонального, прикордонного співробітництва, а також європейської безпеки, спільних зусиль для врегулювання балканської проблеми. О.Квасневський заявив, що перед обома країнами стоїть завдання збільшити товарообіг з 1,7 млрд. дол до 2 млрд. За словами Л. Кучми, Польща обов'язково візьме участь у проєкті спорудження нафтопроводу "Одеса-Броди", який далі проляже в Польщу. Прези-

(Закінчення на стор. 19)

День Конституції України – свято і сум

Шахтар бере участь у марші лівих сил.
Фото О. Синиці (УНІАН).

Наприкінці червня Президент України Леонід Кучма підписав розпорядження "Про відзначення 3-ої річниці Конституції України". На виконання цього розпорядження Кабінет Міністрів і органи виконавчої влади на місцях провели урочистості, присвячені цій важливій даті. Водночас погіршення умов життя людей позначилося й на святі: в ряді міст відбулись мітинги, демонстрації і пікетування адміністративних будівель, на яких люди намагалися привернути увагу влади до соціальних проблем населення. Прибічники лівих сил провели в День Конституції України марш через центр Києва. Багато з учасників маршу діставалися до столиці України пішки протягом 10 днів, отримуючи допомогу від місцевих жителів.

Картина президентських перегонів

У разі, якби президентські вибори відбулись у червні, за нинішнього Президента України Леоніда Кучму проголосувало б 25 відсотків громадян, тоді як у травні - 18 відсотків, згідно з опитуванням, проведеним фірмою "Соціс-Гелап" та Фондом "Демократичні ініціятиви". Друге місце посідає лідер прогресивних соціялістів Наталія Вітренко, за яку сьогодні віддали б голоси 19 відсотків респондентів, тоді як у травні - 21відсоток. На третьому місці - лі-

(Закінчення на стор. 19)

День Незалежности Америки

4 липня 1776 — 4 липня 1999

Ці дати – символ завершення мрій народів, які прагнули політичної, економічної і культурної волі у формі власної, незалежної держави.

Весною 223 роки тому представники 13 окремих колоній в Америці з'їхались до Філядельфії на раду з почуттям солідарности і спільної долі, бо на їхнє право – свобідного розвитку і свобідного змагання до щастя, творення нових форм політичного самоуправління чим раз свавільніше сягала

(Закінчення на стор. 20)

Успіх Спільних українських конференцій у Вашинґтоні – крок до нового розуміння світу

Про Спільну Конференцію українських американських організацій, яка відбулася 23–27 червня у Вашінгтоні, почали багато говорити місяців зо два тому, коли повсюдно – в українській пресі, на радіо, в телебаченні, в летючках – раптово з'явилася інформація про грандіозне і небувале досі зібрання наших підприємців і професіоналістів, а також громадських організацій в один час, під одним дахом, у столиці США – для... Для якої точно мети, з якої нагоди – аж так дуже ясно не було, бо програма конференцій подавала теми, які мали б обговорюватися на сесіях кожної організації окремо, а потім теми доповідей і дискусій, які цікавлять широкий загал, а потім, в кінці, вже навіть після бенкету – наради голів, щоб з того всього щось виробити. Спектр тем був такий широкий, учасники такі різногалузеві: від академіків з питань космічних досліджень до банкірів, від віськових аташе до ветеранів, від дипломатів до бібліотекарів – що це породило сумніви й скептицизм. Мовляв, з такого конгломерату нічого не вийде, це буде "солом'яний вогонь". Навіть якоїсь відповідної назви не можна дати: Спільні конференції? Конференція? Synergy? Тиждень Українських подій у Вашінгтоні?... А лого? – Капітолій і Тризуб?..

І от Спільна конференція ("Свобода" сама дала таке визначення для себе) позаду. Можна причесати думки, переглянути і переслухати записи, проявити фотофільми... Це таки було щось! Акредитований на конференції кореспондент "Свободи" Раїса Галешко зробила короткі інтерв'ю з учасниками цієї події, які подаємо нижче. Але спочатку кілька слів від головного "винуватця", якому належить ідея й координація цієї події – д-ра Романа Гоя. Він віддав підготовці конференції два роки, останнім часом працював для цієї справи на повний час – 60 годин на тиждень.

Д-р Роман Ґой.
Новообраний президент Українського Лікарського Товариства Північної Америки

– Конференція осягнула свої цілі, і зробила перший крок до того, що сьогодні так потрібно нашій громаді: формалізованих зв'язків між українськими американськими організаціями. В останій день, в неділю, вже предметно говорилося про створення Ради голів українських американських організацій. Ні в кого сумніву не було, що подібні конференції будуть проводитися й далі, одні пропонували збиратися

(Закінчення на стор. 6)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Президент пропонує ВР прискорити прийняття Гірничого закону

Президент України Леонід Кучма в листі до Верховної Ради запропонував парляментові прискорити прийняття Гірничого закону, враховуючи його значення для поліпшення ситуації в шахтарських колективах. Гірничий закон - один із найважливіших документів, спрямованих на поліпшення ситуації у вугільній промисловості, його завдання - законодавче врегулювання відносин з організації проведення гірничих робіт, правове забезпечення протиаварійного захисту галузевих підприємств, визначення їхніх зобов'язань щодо компенсації шкоди, заподіяної здоров'ю і життю громадян. "Вугільна промисловість, незважаючи на значні зусилля з боку органів законодавчої і виконавчої влади, продовжує перебувати у глибокій кризі", - констатує Президент. На його думку, вихід галузі з цього стану потребує першочергового прийняття низки законодавчих та нормативних актів.

Кіровоградські депутати звинувачують адміністрацію Президента і обласну Раду

Адміністрація Президента України та Кіровоградська обласна державна адмінстрація є організаторами протизаконної акції проти Кіровоградської міської Ради, що відбулася із залученням спеціяльного підрозділу "Беркут". Про це сказано в заяві міської ради, де викладено обставини конфлікту. Управління з боротьби з організованою злочинністю УМВС України в Кіровоградській області "без будь-яких підстав, наприкінці робочого дня в п'ятницю намагалося вилучити розпорядження та рішення міськвиконкому за 1998-99 рр. Цього ж дня, після 18-ої години 5 співробітників управління служби боротьби з організованою злочинністю на підставі зфальсифікованих документів намагалися примусити голову міської Ради Олександра Нікуліна видати всі документи фінансово-господарської діяльності виконавчих органів міської Ради за попередній та нинішній рік та опечатати приміщення міської Ради". У ніч на суботу будівля міської ради була зайнята озброєними співробітниками спецпідрозділу "Беркут". На запит сесії міської Ради, яка була проведена з 1-ї до 3-ї години ночі, про правові підстави таких дій, керівники підрозділу відмовилися надати процесуальні документи, передбачені законом. Автори заяви пов'язують названі дії з намаганням скомпрометувати міського голову О.Нікуліна, який організував у Кіровограді висунення претендента в кандидати на пост Президента України президента Асоціяції міст України, міського голову Черкас Володимира Олійника, а також активно підтримує його у передвиборній кампанії.

Затверджено єдиний митний тариф

Президент України Леонід Кучма підписав указ, яким затвердив єдиний митний тариф України. Цим документом, зокрема, встановлено, що зміни до ставок ввізного мита на товари, які ввозяться на митну територію країни, вносяться Кабінетом міністрів. Проєкт єдиного митного тарифу розроблено на базі Української клясифікації товарів зовнішньоекономічної діяльности, яка відповідає міжнародній гармонізованій системі опису та кодування товарів.

А.Мартинюк переконаний, що Україну не буде виключено з Ради Европи

Перший заступник голови Верховної Ради України Адам Мартинюк переконаний, що Україну не буде виключено з Ради Европи після заслухання звіту про виконання нею зобов'язань, взятих при вступі до РЕ. Він водночас не виключив призупинення на 1-3 місяці членства України в РЕ, однак переконаний, що вона "нічого від цього не втратить, бо не відчуває свого членства в Раді Европи". Перший віце-спікер наголосив на неоднакових умовах, що висуваються до країн-членів Ради Европи, зокрема у питанні смертної кари. При цьому не враховуються „реалії, що склалися в суспільстві".

За інформаціями УНІАН

Заява Президента України

До мене надходять численні звернення Церков, релігійних діячів та окремих громадян з проханням дати оцінку фактам утисків Церкви за часів тоталітарного режиму. У зв'язку з цим вважаю за необхідне насамперед заявити, що відразу ж після здобуття незалежности Українська держава взяла курс на реальне забезпечення свободи совісти релігійних свобод своїх громадян.

Україна законодавчо зобов'язалася подолати негативні наслідки попередньої політики щодо релігії, церков та віруючих і неухильно виконує свої зобов'язання. Зроблене у цій сфері отримало позитивну оцінку в світі. Свідченням і наслідком заходів, що вживаються, є динамічний, хоча й небезпроблемний розвиток релігійних організацій. За два роки незалежности їхня мережа зросла більш як у 3,5 раза і складає зараз близько 22 тис. громад віруючих.

Завдяки цьому компенсується шкода, завдана релігійним інституціям у минулому. Адже впродовж семи попередніх десятиліть проти Церков і віруючих велася спланована і послідовна боротьба, яка не має аналогів за тривалістю, жорстокістю і розмахом. Вона зруйнувала духовний клімат в суспільстві, знівечила його моральні засади.

Акції тоталітарного режиму супроводжувалися репресіями проти духовенства і церковного активу, плюндруванням священних реліквій, винищенням пам'яток сакральної культури, глумом над почуттями віруючих. Жорстоких переслідувань зазнали всі церкви та релігійні спільноти України.

Першого масованого удару було завдано Православній Церкві в Україні – автономній частині Руської Православної Церкви, що розглядалася як найбільша небезпека для нового суспільного ладу і серйозний конкурент на шляху до встановлення ідеологічної монополії. Наступною жертвою режиму стала Українська Автокефальна Православна Церква, яку в 1930 р. примусили „саморозпуститися". Однією з найбільш жорстоких і широкомаштабних кампаній радянської антирелігійної політики стала ліквідація Греко-Католицької Церкви в Україні у 1946-49 роках. В результаті цієї акції Церква змушена була впродовж чотирьох десятиліть діяти в підпіллі.

Масових репресій зазнали римо-католики, протестанти, юдеї, мусульмани, представники багатьох інших Церков і релігійних спільнот України. При цьому застосовувалися і такі методи, як нацьковування одних конфесійних угруповань на інші, що сприяло нагромадженню в суспільстві великого конфліктного потенціялу.

За всієї вагомости зробленого за роки незалежности у цій сфері справа подолання тяжкої спадщини минулого залишається виключно складною і водночас гранично невідкладною. Хоча Українська держава не причетна до тих гонінь і не несе за них відповідальности, я поділяю думку щодо необхідности морально-політичної реабілітації Церкви як суспільного інституту, що постраждав від тоталітарного режиму. А відтак беззастережно засуджую політику насильства щодо релігії, Церкви та віруючих і схиляю голову перед пам'яттю тих, хто став її жертвами.

Відповідно підтримую і ініціюю практичні дії, зокрема щодо відшкодування збитків, завданих Церквам та релігійним спільнотам за попередні десятиліття. Добре знаю, що процес розв'язання їхніх матеріяльних проблем складний і суперечливий, він відбувається повільніше і важче, ніж у більшості країн Центральної Европи. На це впливають чинники як історичного, так і сучасного виміру – від брутальних неправових дій тоталітарного режиму до нинішньої напруженої економічної ситуації, партійних протиборств та політичних інсинуацій. Причому часто найбільше нагнітають пристрасті ті сили і люди, які свого часу докладали чимало зусиль до знищення Церкви та викорінення віри. Проте за будь-яких умов Українська держава не відмовиться від свого прагнення до відновлення справедливости. На це спрямований розроблений Урядом пакет законодавчих ініціятив, спроможних принципово вдосконалити і змінити правові засади діяльності релігійних організацій, поліпшити умови для реалізації ними своєї суспільної та духовної місії, остаточно демонтувати наслідки попередньої політики у релігійній сфері. Цій меті, а також врегулюванню відносин між релігійними організаціями та державою підпорядковані доручення, дані мною Кабінетові Міністрів та місцевим органам виконавчої влади за результатами зустрічі релігійних організацій України.

Одним з вагомих і переконливих виявів цієї політики є усунення наслідків, допущених свого часу пограбувань Церкви, цинічної наруги над її майновими та іншими правами. Релігійним організаціям вже повернуто 3,3 тисячі культових споруд, понад 8 тисяч предметів церковного вжитку.

Відношу до пріоритетних напрямів своєї діяльности як глави держави створення в суспільстві такої політичної та морально-психологічної атмосфери, яка б максимально сприяла гідному виразу усього багатства релігійних почуттів людини, захисту її прав та задоволенню духовних потреб, дальшому розвитку релігійних інституцій, а також формуванню соціяльно-політичних механізмів, які зробили б неможливим повторення жахів і трагедій минулого. Саме така конкретна і предметна робота з реальними практичними результатами є нині одним з визначальних компонентів відносин між державою і Церквою.

Саме така політика сприяє створенню і поліпшенню умов функціонування та розвитку релігійних організацій значно краще й ефективніше, ніж це міг би зробити формальний акт про реабілітацію Церкви. Оприлюднюючи цю заяву, я сподіваюся на розуміння, підтримку й співпрацю з боку віруючих, керівників та активу релігійних організацій, політичних сил і громадських об'єднань, усіх співгромадян.

Л. Кучма,
червень, 1999 Київ

КОМЕНТАР „СВОБОДИ"

В нормальному суспільстві, яке у своєму матеріяльно-духовному розвитку виходить з чіткого розмежування функцій держави і Церкви, подібна заява була б неможлива. Коли президент держави змушений відвертати свої очі від економічних, політичних, господарських, науково–освітніх, оборонно–військових та всяких інших світських проблем і говорити про Церкву, то щось кепське діється і в державі, і в Церкві. Щоправда, усім своїм змістом документ уточнює: діялося. „...**Впродовж семи попередніх десятиліть проти Церков і віруючих велася спланована і послідовна боротьба, яка не має аналогів за тривалістю, жорстокістю і розмахом. Вона зруйнувала духовний клімат в суспільстві, знівечила його моральні засади...**". В сенсі цих слів заява Президента України набуває історичного значення — значення посткомуністичного офіційного каяття держави перед Церквою. Недвозначність усвідомлення тяжкої провини тоталітаризму перед українським християнством робить честь Леонідові Кучмі і дозволяє сподіватися, що українське суспільство знайде в собі сили ступити на поріг, з якого почнеться гармонійна співпраця держави і Церкви, адже без такої співпраці годі й говорити про оздоровлення духовного клімату і відновлення моральних засад в Україні.

(Закінчення на стор. 20)

ГАЗЕТЯР ПРО ГАЗЕТУ

Про „Свободу”, інші газети і про себе

Розповідає редактор „Закордонної Газети” Петро Рибчук

Редактор „Закордонної Газети” Петро Рибчук.

– Якої думки ви як газетяр про нинішню „Свободу”, її місце в українському суспільстві?

– Українці Америки повинні мати добру пресу. Тепер у США виходить близько десяти українських газет. Тираж жодної із них не перевищує 10 тисяч. Найавторитетнішою і „найтовстішою” українською газетою є „Свобода”. Ставши тижневиком і під новим керівництвом „Свобода” безумовно стала суттєво цікавішою й інтелектуальнішою.

Але навіть новій „Свободі” важко відвоювати український газетний ринок від, скажімо, російського щоденника „Новое русское слово” із тиражем понад 100 тисяч. Обсяг деяких російських тижневиків Нью-Йорку сягає 280 сторінок. А ціна такого тижневика в кіоску – 25 центів. Мало шансів, що не дуже багатий імігрант із України купить у кіоску дорожчу „Свободу”, а не товсте і дешевше російське видання.

Небезпека для українства США від російських засобів масової інформації така, що російська періодика часто упереджено висвітлює українські змагання за державність.Російський ідеологічний вплив може позначитися на українському самоусвідомленні певної категорії наших співвітчизників.

– Яке місце відводили ви своїй газеті, коли три роки тому почали видавати її в діяспорі?

– Хотілося зробити видання для нових імігрантів, причому безплат-не. Єдиною газетою в США на той час, орієнтованою на „четверту хвилю”, був „Вісник” Юрка Дяченка у Клівленді. Він випускав газету кілька разів на рік – коли діставав кошти від реклямодавців. Тепер я не сказав би, що „Закордонна газета” є новоімігрантська. Серед читачів, котрі дістають газету в українських кредитівках та українських центрах, старі імігранти складають не менше половини.

– Але все таки вам вдається „вижити”, бо три роки для газети вже досить великий період?

– Вижив тому, що вартість видання зрізана до мінімуму. Немає витрат на утримання офісу та працівників. Газету складаю сам на власному комп'ютері. Об'єм газети невеликий – від 8 до 16 сторінок. Основну площу займають кращі матеріяли із газет-партнерів в Україні.

Я хотів би мати більше інформацій про українську громаду Америки, аналітичних публікацій про проблеми української діяспори. Але не маю фінансової можливости оплачувати працю журналістів.

Я закінчив факультет журналістики Львівського університету, і думав на початках, що буде легко знайти реклямодавців із числа українських бізнесменів, але швидко переконався, що український газетний бізнес не є реальним способом заробляти гроші. Проте вже з'явився обов'язок перед, читачами. Переконався, що газета потрібна людям.

– Останнім часом ви заявили про свої наміри створити громадську організацію нових імігрантів.

– Я не маю наміру творити нову українську організацію, а хочу ввести нових імігрантів в уже існуюче українське життя Америки. Ярослав Керницький, Михайло Слабий, Іван Небелюк також вклали багато праці в українські новоімігрантські проєкти.

Починаючи із червня, плянуємо кожної другої неділі у Нью-Йорку проводити просвітні лекції-поради для нових імігрантів.

Кор. “Свободи”

Поправки

Дещо інше прізвище

У спомині О. Панчишина про „Українську церкву в Ляндеку” („Свобода” за 18 червня) сталася помилка у прізвищах священиків. Має бути: „У таборі було дев'ять священиків УГКЦ, а саме: оо. В. Головінський, М. Головінський”.

Уточнення до інтерв'ю

У вміщеному в 26-му числі „Свободи“ інтерв'ю з директором „Українського архіву“ у Варшаві д-ром Євгеном Місилом вкралася неточність щодо спонзорування 2-го тому документів „Репатріяція чи депортація. Переселення українців з Польщі до СССР“.

Об'єктивну картину віддзеркалюють наступні речення: „У 1996 році в Польщі стараннями видавництва „Український архів“ і при фінансовій підтримці Українського Народного Союзу вийшов друком перший том документів під назвою „Репатріяція чи депортація. Переселення українців з Польщі до СССР“. Другий том документів вийшов у цьому ж видавництві в 1999 році, а спонзорами його були Роман та Анна Байляк і Український Вільний Університет“.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ

Чи Ви вже розрахувалися за “Альманах-1999”? Якщо ні, то вишліть 12 дол. сьогодні. Слід пам'ятати, що “Альманах” не є безплатним дарунком УНСоюзу, а лише акцією поширення українського слова серед наших читачів.

АМЕРИКА І СВІТ

Намагаються схвалити наступну поправку до Конституції

ВАШІНҐТОН. – Після гарячих дводенних дебатів і гострої критики тих, які демонструють свої демократичні права і свободу слова у той спосіб, що палять американський прапор і відверто зневажають Верховний Суд, котрий дав їм на це право, Палата Репрезентантів у четвер, 24 червня, більшістю голосів схвалила наступну поправку до Конституції. Якщо її схвалить і Сенат, то вона уневажнила б рішення Верховного Суду з 1989 року про те, що закони, які забороняють збезчещення американського прапору, є протиконституційними зазіханнями на право свобідного вислову. Подібні рішення були вже схвалені Палатою Репрезентантів у 1995 і 1997 роках. На цей раз заініційована республіканцями поправка дістала не тільки більшість голосів у Палаті Репрезентантів, але й, на сором демократам, її підтримує 80 відсотків громадськости. Висліди голосування (305 за, 124 проти) перевищують потрібних дві третини голосів для здійснення будь-якої поправки Конституції. Однак тепер ще потрібно також дві третини голосів Сенату, а з усіх 100 сенаторів тільки 65 є „за” – тобто бракує два голоси. Якщо б вдалось здобути цих два голоси, то тоді ще 75 відсотків усіх стейтів мусять підтримати цю пропозицію, щоб узаконити чергову поправку до Конституції.

Г. Мубарака висувають ще на одну каденцію

КАЇР, Єгипет. – Єгипетський парлямент номінував президента Госні Мубарака, котрий, незважаючи на політичний застій, намагається вести країну шляхом економічної реформи, на четверту шестирічну каденцію. Г. Мубарак, якому тепер 71 рік, є головою держави від часу смерти президента Анвара Садата, котрого в 1981 році підступно вбили мусульманські активісти. У парляменті президент Мубарак з боку своєї Національ-демократичної партії має 95 відсоткову підтримку. З усіх 454 членів парляменту 443 взяли участь у голосуванні та одноголосно запропонували його кандидатуру.

Повстанський генерал вже плянує нову армію для Косова

ПРІСТІНА, Косово. – Сюди минулого тижня для підписання договору про роззброєння Косівської визвольної армії (КВА) прибув шеф її штабу ген. Агім Цеку, котрий в останніх місяцях вибився на чільне місце у рядах КВА. Саме 38-річний А. Цеку був головною військовою постаттю зі сторони збройної сили етнічних албанців, який договорювався в справі роззброєння. Він також відповідатиме за роззброєння КВА разом з англійським генералом Майклом Джексоном, командиром миронозних військ НАТО у Косові. В інтерв'ю ген. А. Цеку сказав, що не сумнівається в тому, що в скорому часі Косові буде потрібне власне військо для майбутньої оборони, і для цього в нього вже є конкретні пляни. З походження А.Цеку є етнічним албанцем з Косова. Військову освіту здобув в югославському війську колишнього комуністичного режиму.

Пекін відкинув рішення гонґконґського суду

ГОНҐ-КОНҐ. – Минулого тижня уряд Китаю відкинув рішення місцевого суду в Гонґ-Конґу про надання права постійного замешкання всім дітям, народженим в Китаї, котрих бодай одне з батьків живе в Гонґ-Конґу. Цим кроком Пекін дав привід глибше замислитися над його настановою щодо легальної системи Гонґ-Конґу, котра в основному базується на британському законодавстві. Потягнення Китаю по-своєму інтерпретувати умови конституції Гонґ-Конґу, а тоді брати їх за базу свого рішення, закінчило п'ятимісячну драму, котра в основному показала, що Китай, незважаючи на обіцянки, зробить, як схоче.

Будуть гроші для затруднення додаткових учителів

ВАШІНҐТОН. – Минулої суботи, 26 червня, Президент Бил Клінтон повідомив, що призначену суму 1.2 блн. дол. на допомогу шкільним округам по всій країні для затруднення 30,000 додаткових учителів, для здійснення плянів зменшення кількости учнів у початкових клясах, вже звільнено для виплат. Пов'язуючи вплив кількости учнів в клясі з поліпшенням засвоєння знання і дисципліни, Б. Клінтон у своїй щотижневій радіопередачі підкреслив, що Департамент освіти почне розподіляти згадані фонди вже наступного тижня, щоб допомогти округам затруднити цих нових учителів для молодших кляс ще перед початком наступного шкільного року. „Зменшення кількости учнів у клясах є найважливішим вкладом, який ми можемо зробити у майбутність наших дітей. Найновіші досліди підтверджують, що діти краще засвоюють знання у малих клясах з добрими учителями“.

Перша Лейді, мабуть, не буде свідчити в суді

ВАШІНҐТОН. – Тут мав розпочатися суд над Вебстером Габелом, колишнім адвокатським спільником Гіларі Родгам-Клінтон, теперішньої Першої Лейді країни. З цього приводу адвокати, обізнані зі справою, казали, що незалежний прокурор Кенет Стар, мабуть, плянував покликати Г. Родгам-Клінтон на свідка. Покищо К.Стар не вирішив, чи скористає зі свідчень Першої Лейді, бо, правдоподібно, В. Габела не будуть судити, тому що він погодився визнати себе винним у кримінальному злочині – неправдомовності щодо ролі Г. Клінтон. Все ж таки немає сумніву, що на суді розглядали б участь Г.Клінтон як адвоката в Літл Рок, Арканзо, у зв'язку зі справою купівлі землі – тією справою,котру федеральні інспектори назвали фальшивою. Для Г. Родгам-Клінтон ця судова розправа могла б бути дуже не на часі, беручи до уваги, що вона має в пляні кандидувати на сенатора від ньюйоркського стейту. В. Габела, колишнього головного прокурора стейту Арканзо і третього за стажем урядника у Державному департаменті Уряду Президента Била Клінтона, оскаржено в 15-разовому шахрайстві, фальшивому зізнанні, спробі заважати інспекторам двох федеральних агенцій та неправдивому свідченні перед Конгресовою комісією.

СВОБОДА

— Svoboda —

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку - $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор — Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто; Верстка — Павло Стокотельний; Рекляма — Марія Шепарович; Адміністратор — Володимир Гончарик.

Вік і рік

Вже рік, як „Свобода“ – тижневик. Це багато, бо багато для нас, членів редакційного гурту, змінилося. Навіть те, чого й не чекалось. Виявилося, наприклад, що у щоденнику легше було встигати за новинами: як вони вигулькують одна за одною, так ми розмірено, крок за кроком, їх подаємо. А не вистачає місця, то, big deal, дамо завтра – за день ніяка новина не застаріє (принаймні в українській пресі). Сьогодні ж ми в новинах, мов риба у лусці: Інтернет несе їх безперервним потоком.

І все ж ось така парадоксальна правда нашого життя і нашої українсько-американської журналістики: чим далі відходимо від щоденної „Свободи“, тим більше до неї повертаємося – не темами, не мовою, не шрифтами, а серцями. Писав колись у першому числі нашої газети її засновник, о. Грушка: „Правда одна нам може дати свободу“. Краще й нині не скажеш. Правда – соціяльна, національна, релігійна – залишається нашою провідною зорею. Здається, за сто шість років людський світ змінився докорінно, але ось ще одна думка о. Грушки, оте вічне українське запитання: „... Питаємося, чому німці, французи, американці суть вольним і багатим народом, а ми одні — обдерті, на багатій вроджені землі чужим кланяємося богам і свій кривавий піт і працю мусимо в чужу стодолу складати...“. Отець Грушка з того світу (а він, напевно, заслужив собі на рай), адресує це саме запитання сьогоднішнім симоненкам, ткаченкам, вітренкам, які продовжують кланятися чужим богам і хочуть, щоб українці й надалі свої піт і працю в чужу стодолу складали.

Мабуть, це не випадковість – що наш перший редактор був священиком. Християнська взаємозалежність понять „правда“ і „свобода“ повинна була лягти в ідейно-світоглядну основу української газети за океаном, й від першого числа правда і свобода мали загальногромадський, загальноукраїнський сенс – сенс не „я“, „ти“, „він“, „вона“, а передусім „ми“: ми – громада, ми – народ, ми – нація. Певна річ, були й різні „я“, були партійні поділи, перехоплювання гетьманської булави – це ж бо все наше рідненьке, традиційно–українське, – та все таки не це визначало дух і зміст американського українства, а наша національна солідарність, наша щира льояльність щодо Америки і наш спільний обов'язок перед Україною і перед Богом. І цей унікальний діяспорний досвід заслуговує, щоб його золотими буквами вписати в зальноукраїнську історію – як доказ, що коли українці поза Україною понад сто літ стояли так твердо плече до плеча, то ніхто їх не посміє називати недержавницьким народом.

Світ, звісно, змінився і далі міняється. З постанням незалежної Української держави змінився характер нашої громадської праці, характер наших газет, змінилася їхня мова, лексика. Перші числа нашого часопису, створені благословенною рукою отця Грушки, теперішній читач мусив би читати зі словником у руках – одначе зміст понять „свобода“ і „правда“ залишився той самий, той самий вогонь в одежі нових слів. І те саме відчуття спільноти, соборництва: ми – народ, ми – нація!

І як була „нашою“ щоденна „Свобода“, „нашим“ залишається і тижневик – дзеркалом громадського життя, дзеркалом нових форм українства в Америці, дзеркалом такої сьогодні вже близької, хоч і не в усьому ще нам зрозумілої України. Рік тижневика ідейно, духовно злитий зі сто п'ятьма роками щоденника. Тож бережімо разом нашу правду і нашу „Свободу“!

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про ще один ювілей

Жартують мої „товариші по перу”, що у нашій громаді кожне свято – ювілейне, і що ми тут тільки й робимо, що відзначаємо ювілеї. Воно дещо й правда, та й не мусить бути дуже „кругла” дата, щоб виникла причина до святкування.

Але тепер, коли минає один-однісінький рік від часу, коли „Свобода” стала зі щоденника тижневиком, ми самі цю річницю відзначаємо, немов це справді вже ювілей, гідний особливої уваги. І саме йому присвячене оце число, а мені доручено писати про ювілей тижневика, бо ж я тут не лише найстарша віком, але і найстарша за роками праці. Дехто відразу ствердив, що як сеньйор журналістів і працівників „Свободи” можу писати навіть і про першого редактора о. Григорія Грушку, що заснував газету ще перед утворенням Українського Народного Союзу у 1893 році. На жаль, при найкращій волі не можу цього розповісти з автопсії. Зате, однак, могла б не одне цікаве написати про її редакторів, передусім головних редакторів, яких, як знаємо, до заміни „Свободи” на тижневик було 12, що на проміжок 100 років не є аж так багато.

Значить, було їм добре зі „Свободою”, а читачам із ними. Зате на теперішню редакторку, та ще до того першу жінку, припала тринадцятка. Чи це буде щасливе число, чи ні, покажеться в майбутньому, а тим часом ми святкуємо однорічча зміни „Свободи”. Бо що вже і говорити – зміна велика.

Змінився не лише обсяг, але і зміст. Змінилися і читачі. Як нам кажуть, і ми це самі знаємо, щораз меншає число читачів, які могли б порівнювати „стару” „Свободу” з „молодою”, а щораз більше є таких, що не лише не бажають знати „стару” „Свободу”, а і мають інші зацікавлення, інший спосіб думання та іншу українську мову.

Коли нашій старенькій „Свободі” у вересні 1993 року „тріснула” сотка і ми з сентиментом святкували її заслужений ювілей, мені довелося, як усім іншим членам редакції, писати про минуле та про своїх попередників. Хочеться згадати їх “не злим тихим словом” ще раз тепер, коли характер газети так достеменно змінився.

У цій рубриці, що мала раз у тижні розважати читачів та на декілька хвилин дати їм відпруження від проблем, було двоє славних попередників. Обидва вони відомі письменники, поети, а ті „Відгуки дня” і „Наші будні” були для них, здається, таким відпруженням, як і для читачів.

Шкода, що ніколи не появилися ці фейлетони окремими збірками – ані Романа Купчинського, що писав їх під псевдом Галактіона Чіпки, ані Івася Керницького – Ікера.

Сьогодні, коли мої товариші по праці бажають, щоб я писала про о. Г. Грушку, у мої спомини приходять ці двоє, що спонукали мене принаймні старатися в якийсь спосіб їх заступити – хоча я свідома, що далеко мені здобути таке перо, яке вони тримали у своїх руках.

Дозвольте, шановні читачі, саме їх мені сьогодні згадати, а не о. Грушку, і пошкодувати, що подібних сьогодні вже у нас немає і немає тепер нікого із таким почуттям гумору та дотепу, як були ці два попередники, та ще з ними і Едвард Козак – Еко із своїм неперевершеним „Лисом Микитою”, який не оминав своїм гумором і „Свободи”.

Все це вже, однак, пісня минулого – але на те і є різні ювілеї, щоб віддати честь певному проміжку життя і праці, щоб пристати та застановитися. За нами повний рік життя тижневика „Свободи” – нова причина до святкування – не ювілею – а дня народин.

О-КА

„СВОБОДІ”-ТИЖНЕВИКУ ОДИН РІК

Левко Хмельковський

Слово про черенки

Везли галичани в Америку свити,
тягли із собою старі баняки...
Священик Волянський
до Нового світу
Повіз найдорожче, що мав –
черенки!

Священик відкрив
саморобну валізу –
сухарик, цибуля, шматок полотна...
Вже митник дістався
до самого низу,
залишилась тільки торбина одна.

Дістав митник з торби
свинцеві літерки,
підкинув упевненим рухом руки:
„О, фонт! Маєш бизнес
з друкарської сфери?”
– Так, містер шановний,
то є черенки...

...Газету „Америка”
з літерок склали,
з них „Руськоє слово” життя почало,
сусідам усім черенки позичали,
аж вийшло „Свободи”
найперше число.

Відтоді „Свобода”
нас учить й гуртує,
вітає зі святом, відводить жалі,
з далеких земель кожен голос почує,
порушує справи великі й малі.

Хоча чередою роки промайнули,
і тисячі чисел в архіви лягли,
У русло нове видання повернули,
„Свободу” тижневиком ми нарекли.

Прийшло у „Свободу”
комп'ютерне чудо,
складає, формує її сторінки...
Та Грушка, Волянський
із нами повсюди,
живі українські слова-черенки.

Бо Слово на світі було споконвіку,
бо з слова
Союз Український постав,
подякуймо ще раз тому чоловіку,
який черенки до торбини поклав.

НАША АНКЕТА

Як ви оцінюєте "Свободу"– тижневик?

1 липня сповнився рік, як "Свобода" перейшла із щоденника на тижневик. Редакція хотіла б знати думку читачів про наше видання. З цією метою нижче публікуємо опитник і просимо оцінити за 5–оцінковою системою ті фактори, які визначають рівень газети, зробити позначки в тих точках анкети, які не потребують оцінки. Дякуємо!

1. Загальна оцінка газети
(зазначте вашу оцінку)

вибір тематики	1 2 3 4 5
актуальність інформації	1 2 3 4 5
фотографії і малюнки	1 2 3 4 5
якість реклями	1 2 3 4 5
художньо–графічне оформлення	1 2 3 4 5
розмір матеріялів	1 2 3 4 5
мова газети	1 2 3 4 5
популярність газети	1 2 3 4 5

2. Як ви оцінюєте тематику газети?

політичне життя України	1 2 3 4 5
економіка України	1 2 3 4 5
громадські події	1 2 3 4 5
культура і спорт в Україні	1 2 3 4 5
життя діяспори	1 2 3 4 5
новини УНСоюзу	1 2 3 4 5
література і мистецтво	1 2 3 4 5
спорт в діяспорі	1 2 3 4 5
події в Америці і в світі	1 2 3 4 5

3. Які матеріяли ви читаєте?
(зазначте вашу оцінку)

	постійно	іноді	зрідка	ніколи
Редакційні статті	❑	❑	❑	❑
Сторінка УНСоюзу	❑	❑	❑	❑
Україна за тиждень	❑	❑	❑	❑
Тільки факт	❑	❑	❑	❑
Америка і світ	❑	❑	❑	❑
За матеріялами американської преси	❑	❑	❑	❑
Тема тижня	❑	❑	❑	❑
Про це і те	❑	❑	❑	❑
Гість редакції	❑	❑	❑	❑
Політичний огляд	❑	❑	❑	❑
Життя громади	❑	❑	❑	❑
Повоєнній еміграції – 50	❑	❑	❑	❑
Життя церкви (Церква–2000)	❑	❑	❑	❑
Україна і світ	❑	❑	❑	❑
Мова про мову	❑	❑	❑	❑
Хвиля до хвилі	❑	❑	❑	❑
Звідусіль	❑	❑	❑	❑
З редакційної пошти	❑	❑	❑	❑
Новини літератури і мистецтва	❑	❑	❑	❑
Нові видання	❑	❑	❑	❑
Спорт	❑	❑	❑	❑
В кінці газети	❑	❑	❑	❑
Оголошення, рекляма	❑	❑	❑	❑

4. Як давно ви читаєте "Свободу"?

❑ менше року
❑ кілька років
❑ 10 років
❑ 20 років
❑ більше 25 років

5. Які ще українські періодики ви читаєте?

____

6. Ваші поради щодо газети

____

Про себе
(підкреслити)

Жінка	Чоловік				
Вік:	16–25	26–35	36–50	51–70	понад 70
Як давно в США	0–5	6–10	11–20		понад 20
Освіта	вища		середня		початкова

За бажанням можете подати ім'я, прізвище, адресу

____

Віталій Карпенко,
політичний оглядач „Свободи"

УКРАЇНА: АНАТОМІЯ ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ПЕРЕГОНІВ

(Продовження з попереднього числа "Свободи")

Чи може Л. Кучма залишитись біля керма?

Справді ж бо, це парадокс українського буття: людина, яка не має об'єктивних даних бути президентом і довела це на практиці, не тільки не соромиться проголошувати свою мрію затриматись у президентському кріслі ще на п'ять років, а й самовпевнено й хвалькувато намагається переконати, що тільки він і гідний цього. Зовсім іншої думки ті, хто має обирати, – рядові виборці.

Під час травневого опитування громадської думки, за словами одного з претендентів, 53 відсотки респондентів твердо визначилися – в жодному разі не голосувати за нинішнього Президента. кількість таких зростає. Дорікнути їм за це нічим. Адже за чотири роки прем'єрства та п'ять років президенства Леоніда Кучми – часу більше, ніж досить, щоб добитися бодай якихось зрушень – практично нічого не досягнуто. Скоріше навпаки – все стало набагато гірше. В економіці – повний розвал, виробництво в занепаді, внутрішній ринок заполонив закордонний непотріб. В енергетиці – те ж саме, навіть Одеський нафтовий термінал, щоб унезалежнитись від Росії, не зуміли спорудити. У соціяльній сфері – поглиблення зубожіння народу, невиплата по півроку і більше мізерних пенсій та зарплат бюджетникам. У так званому реформуванні – одна тільки імітація реформ.

В міжнародній політиці – реверанси між Москвою та Вашінгтоном, що ні в тих, ні в інших не викликає поваги; з Україною практично не рахуються у світі. Кредити, вижебрані під реформи, як у пісок пішли – ніхто не знає, де й поділися. Проголошена боротьба з організованою злочинністю закінчилася тим, що Україна зажила сумної слави найкорумпованішої країни на земній кулі. Роздутий чиновницький апарат з його численними привілеями важким каменем висить на шиї народу. Зовнішній борг досяг таких розмірів, що нам треба працювати тільки на те, щоб його обслуговувати. Про внутрішній і говорити нічого – він багатомільярдний і все зростає; до того ж, населення пограбоване знеціненням грошових вкладів і обкрадене до нитки трастами, декрет про які підписав свого часу тодішній прем'єр Кучма.

Держава розграбована дотла вищим чиновництвом, і ніхто за це не відповів. Судове переслідування Павла Лазаренка до уваги можна не брати: то зведення кланових рахунків, а не справжня боротьба зі злочинністю. А скільки ще таких лазаренків на вищих щаблях влади примостилося! Де ще, в якій країні таке можливе: людина, яка посідала впродовж багатьох років найвищі посади в державі і причетна до всіх цих, м'яко кажучи, негараздів, уперто намагається ще одну каденцію відсидіти у кріслі Президента, хоч мала б сидіти на зовсім інших меблях? Та найсумніше те, що може таки добитися свого – не конкретними справами на благо України (їх немає), не авторитетом у населення (він наближається до нуля), а владними важелями, різними хитрощами, апаратними іграми та іншими засобами із цього ж арсеналу.

Ставка – на розкол

Команда Кучми разом з московськими радниками приміряла на Україну російський варіянт президентських виборів. Суттю цього варіянту було **якомога більше роздрібнити правий край українського політикуму, не дати націонал-демократам об'єднатися і висунути одного, спільного кандидата на пост Президента.** Якби це трапилося, то ні комуністам (у них стабільний електорат переважно старих людей у межах 25 відсотків до загальної кількости виборців), ні кучмістам (у цих за душею жодного відчутного позитиву) успіху не бачити. З ким би не вийшов у фінал єдиний правий кандидат – із Симоненком чи Кучмою, – він би переміг: українці за комуніста не проголосували б так само, як і за Кучму, бо обом їм уже складена ціна. Інша річ, якби Кучма вийшов у фінал саме з комуністом – тоді український загал, почухавши потилицю, чимдуж кинувся б віддавати голоси Кучмі, щоб не допустити червоного реваншу.

Розколювання правоцентристського крила політикуму особливих зусиль не вимагало – далі йому вже й дрібнитись нікуди. Розкололись республіканці, розчахнулись на кілька гілок християнські демократи, розлучились демократи – Яворівський з Антоньєвою, розійшлися стежки-доріжки у голови соціял-демократів Онопенка з групою Медведчука-Суркіса.

Єдиною силою, здатною згуртувати всю націонал-демократію, був Народний Рух України – найпотужніша націонал-демократична партія. Не вийшло, бо світлої пам'яті Вячеслав Чорновіл намагався не стільки об'єднатися з іншими близькими за позиціями партіями, скільки приєднати їх до Руху. Це виявилось неможливим. І все ж таки багато хто вважав Рух потенційним стрижнем об'єднання. І тут, ніби за помахом чарівної палички, Рух розколовся. Навіть трагічна смерть Чорновола не змогла склеїти скалки. Кращого подарунка як для кучмістів, так і для комуністів годі було й чекати. Чорноволівський відлам Руху очолив терміново для цього прийнятий у партію колишній кучмівський мі-

(Закінчення на стор. 16)

Конференція у Вашінґтоні

(Продовження зі стор. 1)

кожні три роки, інші – кожні п'ять. Людей з'їхалося понад сподівання: плянували 600, а було не менше 900. Такого представництва американських урядових і професійних працівників не було в історії українських громадських подій. Не було в нас ще й такої широкої репрезентації інтелектуалів різних ділянок. Власне, нашою метою й було показати американському урядові, що нас багато, що ми організовані і що у нас є з ким говорити.

До організації конференцій найбільше зусиль доклали Лікарське товариство і його президент Марійка Грицеляк, великого признання заслуговують наші кредитівки, Спілка архітекторів та Український Інститут Америки.

* * *

**Марія Руденська.
Консультант відділу преси
Держдепартаменту США**

– Стільки цікавих людей з'їхалося в наш Вашінґтон! Говорять правду про Україну, не все так рожево, але щоб допомагати й співпрацювати, потрібно мати докладну інформацію. На діяспорну арену виходять інші люди. На цій конференції ми можемо бачити як 18-річних, так і 80-річних. Українська громада перетворюються!

Які мої зауваження? На жаль, їх важко уникнути, а це – українські ґени, через які наші люди так довго промовляють. Не знаю, чи є на це якась хірургія. Це єдине моє зауваження щодо конференції.

Сьогоднішнє зібрання перше в такому роді, і я впевнена, що в нього є майбутнє. Не знаю, коли і де буде наступна зустріч – чи на "Союзівці", чи у Вашінґтоні, чи в Нью-Йорку, а може в Україні – але ми обов'язково зберемося знов.

* * *

**Данило Курдельчук.
Президент Української Іноземної
Юридичної Колеґії**

– Це конференція для всіх тих, хто почуває себе українцем. Наша Інюрколегія в Києві співпрацює з кількома організаціями в Америці, особливо плідно – ще від 1992 року – із Спілкою українських адвокатів, з такими її цікавими особистостями, як Мирослав Смороцький, Дана Походай, Володимир Дробенко і Петро Піддубний, Орест Єйна. Сьогодні ми маємо можливість спілкуватися з людьми різних громадських організацій, тому я хотів би сказати більше, ніж передбачено моїм виступом. Мені дуже важливо піднести сьогодні тему виплати справедливих компенсацій німецькою промисловістю тим, кого в роки Другої світової війни називали примусовими робітниками. Ця тема не запланована конференцією, але я її почну, і якщо люди будуть слухати, то скажу все.

650 тисяч людей в Україні, які ще живі, одержали мізерну виплату – не можу назвати то компенсацією – гуманітарної подачки, лише 600 марок. В США і в Україні ми заклали судові позови проти німецької індустрії, і я бачу, що є легальна можливість вибороти якісь суми. Своїм виступом на цій конференції я хочу привернути увагу і заручитись діловою підтримкою представників громадських об'єднань діяспори, щоб вони звернулись до своїх конгресменів у цій справі. Вона не вимагає матеріяльних видатків – треба лише піднести голос на захист своїх співвітчизників в Україні. Хіба ж це справедливо? Українці, які на 1944-ий рік складали одну третину всієї примусової сили, по війні одержали лише 0.3 відсотка від тих сум компенсацій, які Німеччина офіційно виплатила у світі. Я є членом офіційної української делеґації на таких переговорах, які проводяться зараз щомісяця. І мене турбує, що ми не встигнемо щось зробити. Ті люди, що колись насильно були вивезені до Німеччини, сьогодні в страшній нужді, старі й немічні. Найсумніше є те, що були деклярації задовольнити їх потреби до кінця цього століття, і виглядає, що це залишиться порожнім звуком, а для них – розчаруванням в останній надії. Вони не сподівались на компенсації, але коли два роки назад під тиском уряду США Коль зумів заплатити 200 мільйонів для осіб єврейської національности, а українці, білоруси, росіяни, поляки майже нічого не одержали, – то це явна несправедливість. Наша біда, що ми недостатньо енергійні, а головне, що часто робимо справи непослідовно і непрофесійно.

* * *

**Полковник Олександр Галата.
Керівник апарату Військового аташе
з питань оборони при Посольстві України
в США. Разом з ним в конференції взяли
участь всі четверо працівників апарату
Військового аташе. На фото: капітан
Валерій Кондратюк, полковник
О. Галата, капітан III рангу Сергій
Нечипоренко і підполковник Вадим Яхно**

– Зустріч на такому рівні дасть користь для обох країн – України й США. Наш апарат найбільший з усіх апаратів військових аташе України за кордоном. Я виконую обов'язки військового аташе з питань оборони. Мої помічники представляють усі роди військ.

Якщо раніше військові аташе Радянського Союзу виконували в основному розвідувальні цілі, то перед нашим апаратом стоїть завдання розвивати військове співробітництво між Україною і США. Аташе створене у 1992 році і на сьогодні ми маємо гарні робочі стосунки з американським військом – це визнають обидві держави. Щороку в Америці у військових коледжах навчається 30–35 наших офіцерів. Зараз українські Збройні Сили перебувають в процесі трансформації і нам важливий американський досвід. Після війни у В'єтнамі вони провели грандіозну модернізацію свого війська і зробили це, на мою думку, блискуче. Ми вивчаємо цей досвід, але не копіюємо. Як сказав Шевченко: "І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь". У нас свій армійський досвід і вишкіл. В американському війську нам подобається роля сержанта. У нас ця роля була принижена, практично її виконував офіцер. Тепер ми відновлюємо її, я, наприклад, вважаю, що американський сержант – найкращий сержант у світі. Тепер вам зрозуміло, чому для нашого аташе так важливо брати участь у такій конференції, а надто виступити з доповіддю. Я намагався розповісти учасникам, наскільки ми цінуємо наше військове співробітництво з США, який його поточний стан і які перспективи. Для більшости учасників це цілком нова тема.

* * *

**Василь Саляк.
Лікар, колишній хірург з Філядельфії**

– З'їзд надзвичайний! Дуже багато людей різнородних професій. Наукові доповіді – на високому професійному рівні, особливо медичні. Думаю, що ця конференція позитивно вплине на наші інституції. Якби не так багато різних учасників, то не було б так успішно. Я належу до повоєнної еміґрації, і я з приємністю відзначаю, що наша громада зараз переживає переходовий період. Наша генерація привезла з собою з Европи свої ідеї і втілила їх, вони вже є усталені в нашій громаді. Однак, тим самим людям тяжко сприймати і запроваджувати модерні досягнення, тобто змінювати чи модернізовувати те, що вже є. Тому так потрібна та свіжа кров, що вносить молодша генерація, ті, що роджені і вивчені тут. Є ще третя сторона – фахівці, що приїхали з України, це також важлива група. Багато наших громадських інституцій сьогодні переживають певні проблеми – Пласт, СУМ, релігійні установи. Якби таких з'їздів більше, ми б знали, як вирішувати проблеми, що наспіли. Я не хочу сказати, що діяспора розгублена, радше перебуває в залежному, інертному стані, потрібні нові дефініції, які й можуть виробитися на таких ось з'їздах. Я думаю, що скорше чи пізніше молодша генерація все перебере і діяспора буде існувати – сильна і здорова.

* * *

**Д-р Михайло Яримович.
Президент Міжнародної Академії
Астронавтів, США. Виступив на засіданні з темою "Роль України в міжнародних
космічних програмах: Міжнародна космічна станція, дослідження і програми
польотів людини в космос"**

– Конференція дуже успішна. Так багато людей, яким є що сказати один одному. Шкода, що нема можливости побувати на інших цікавих засіданнях, я хотів би побувати на багатьох. Яке майбутнє у цих конференцій? Звичайно, вони повинні продовжуватися, вважаю, раз на рік. Тяжко, багато праці, але й користь велика, в першу чергу через спілкування і заохочення американців до наших справ. Бо що з того, що ми поговоримо між собою? Такі конференції стверджують наші позиції в американському суспільстві.

* * *

**Вільям Міллер.
Колишній посол США в Україні. Виступив на засіданні з темою "Україна напередодні президентських виборів".
На фото: Вільям Міллер; Надя Дюк,
реґіональний директор Національного
Фонду Демократії при Конґресі США;
Джон Тедстром, радник Департаменту
Національної Безпеки).**

– Я щойно повернувся з України. Я люблю Україну і вважаю, що це одне з кращих місць на землі. Поряд з демократичними змінами в Україні, однак, нема реформ, процвітає корупція, в народі сильне розчарування. Ці президентські вибори показують не тільки картину виборів, а значно більше. Після них головною темою стануть парляментарні вибори – вони матимуть визначальну ролю для майбутнього країни.

Що чекати від третіх президентських виборів? Президент Кучма має всі технічні засоби, щоб бути переобраним: величезне бажання, апарат, який працює на нього, має гроші й підтримку тих, хто має гроші. Це – переваги на його ко-

(Закінчення на стор. 7)

Конференція у Вашінґтоні

(Закінчення зі стор. 6)

рисить. Проти нього – жахлива економічна ситуація народу, страйки, зневіра. При цьому Кучма має переконати електорат, що незважаючи на тяжкі умови, в яких опинилася держава, він є найкращою людиною на пост керівника держави.

Найсерйознішим конкурентом Кучми є Олександер Олександрович Мороз. Він широко поважаний в народі, не має історії корупції... (В. Міллер дав характеристику всім кандидатам на президента, називав усіх по імені, часто й по батькові, вимовляв українські прізвища і назви бездоганно правильно).

Як би там не було, а президентська кампанія в Україні йде повним демократичним ходом, а це – демократія, отже, незалежна Україна житиме. Як американець, я вважаю, що сьогодні Україні потрібна сильна підтримка з-поза її меж.

* * *

Українські американські ветерани: (другий ряд) Майк Демчук з Севен Гілс, Огайо – офіцер Ради стипендій (для дітей ветеранів); полковник Мирослав Маланяк – суддя товариського суду Посту 23, Бафало, Н.Й.; Богдан Самокеша – офіцер суспільної опіки з Клівленду, Огайо; (перший ряд) Василь Колодчин – ветеран Старшинської школи УПА з 1944 року, делегат Дирекції Української Федеральної Кредитової Кооперативи "Самопоміч" у Дітройті; Василь Ліщинський – фінансовий офіцер, Парма, Огайо; Євген Смерека – делегат Посту 24 з Клівленду, Огайо.

– Конференція успішна тим, що приїхало багато молодших людей, професіоналістів, які усвідомлюють, що вони – велика сила. А ми, старші, радіємо за них. Надзвичайна нагода послухати багато різних доповідей, але недотягненням є те, що так багато перехрещень. Вашінґтонська група сама себе ізолювала, обмеживши іншим людям доступ до цікавих доповідей, що там проходять. Крім того, трохи дивно, що треба платити 10 долярів, щоб потрапити на іншу програму, наприклад, з питань правних, іміґраційних, мілітарних. Треба мати більший форум. А все решта дуже гарно. Є тяглість поколінь!

* * *

Рома Дигдало.
Голова Крайової УАКРади.

– Я приїхала від Дирекції кредитівки "Самопоміч" в Дітройті. Добре, що український актив себе зустрів на такому форумі. Ми можемо бачити, який у нас актив, які в нього зацікавлення й можливості. Теми дуже на часі. Думаю, що такі зібрання повинні проводитися періодично, можливо що два роки. Люди, що організували таку конференцію, зробили прекрасну роботу і їм належить велике признання.

Професор Ярослав Яцків.
Член Національної Академії Наук України, член Польської Академії Наук, директор Головної астрономічної обсерваторії АН України

– На громадських засадах я очолюю з 1990 року Український Міжнародний Комітет з питань науки і культури. Комітет сприяє інтеграції науки у світову систему, і свою громадську діяльність я спрямував на життя цього комітету. Ми здійснили один із проєктів, "Універсал" – видали всі архівні матеріяли Української Центральної Ради, видали енциклопедію усіх діячів УЦР, встановили пам'ятні дошки на будинку Центральної Ради. Подібних проектів ми маємо багато.

На конференцію я приїхав на запрошення Теодора Костюка, давнього приятеля із Ґодарського космічного центру. Його батько, Григорій Костюк, – знаменита людина в українському світі, дисидент, в'язень сибірських тюрем, написав 20 книжок про Україну. Заплатив за мій приїзд Мерилендський університет, де я працюю з професором Саґдєєвим, директором східньо-західнього наукового центру космічних досліджень.

Враження про конференцію надзвичайно позитивне. Символічно, що на такому рівні могли зібратись офіційні представники NASA, українська професійна діяспора, вихідці і гості з України. Це крок до нового розуміння світу, до нових взаємин. Цей аспект конференції я оцінюю дуже високо.

З іншого боку – надзвичайно важливо, щоб широкий загал людей, і українців Америки й самих американців, яких тут чимало, спілкувались не тільки з американської точки зору: money, money, money, а зрозуміли нас, що ми хочемо, про що мріємо, чому ми це чи інше хочемо зробити. Щоб люди побачили, що Україна не тільки бідна жебрачка, а що в ній є високий науковий потенціал. Вони, зрештою, це розуміють, але звикли до великого практицизму. І вони праві! Ми, на жаль, не можемо перейти від інтелектуальних можливостей до наступного кроку – до маркетинґу й впровадження ідей в життя.

Конференції, як ця, повинні служити об'єднанню професіоналів діяспори, щоб вони відчували себе силою. Я бажав би, щоб в рамках такої конференції ми могли проводити взаємні зустрічі в Україні. Бо ж чи багато людей з України можуть дозволити собі приїхати сюди, щоб обмінятись ідеями? Я запрошую професіоналів діяспори провести в 2000 році таку зустріч в Києві.

* * *

Ірина Трач.
Випускниця Школи уряду імені Кеннеді Гарвардського університету

– Я в Америці два роки. В Києві закінчила факультет кібернетики університету. Навчалася в Центральному Европейському університеті в Празі. Маю магістерську ступінь з економіки. Працювала в Києві, в Гарвардському Інституті міжнародного розвитку. Я стала членом Вашінґтонської групи в травні цього року. Все, що відбувається на цій конференції, для мене важливо і з наукового і з практичного боку, перш за все американсько-українські бізнесові взаємини, живі зв'язки. Уважно слухаю юристів, адже я вертаюся в Україну.

* * *

Уляна Дячук.
Предсідник Українського Народного Союзу

– Конференція, на мою думку, була дуже успішна, і найбільш позитивним було те, що в панелях і дискусіях активну участь взяли професіоналісти віком 30–40 років. Це є доказом того, що громада має багато висококваліфікованих професійних людей, яких цікавить Україна й українські справи. Нашою проблемою завжди було, як притягнути таких людей до громади, щоб відновити громадське життя й провадити його успішно в третє тисячоліття.

Конференція може залишити добрий слід, якщо будуть продовжені й розвинуті її ідеї. Ми всі мусимо цього прагнути, бо наша громада живуча й велика. Питання тільки, як часто скликати такі форуми – за 2, 3 чи 5 років. Моя думка – не відкладати надовго. Власне, й заключне засідання голів організацій прийшло до висновку, що потрібно створити громадське тіло, яке б давало можливість бути в контакті між собою представникам усіх організацій, включно з тими, які сьогодні стоять за межами центральних об'єднань.

Така надбудова уможливила б поєднання професійного й громадського спрямування нашої громади, дозволила б по-американському розвивати взаємну поінформованість , т. зв. networking, з чого могли б якнайбільше скористати наші бізнеси.

Я думаю, що конференція у Вашінґтоні вповні справилася із своїми завданнями, по-перше, показати представникам офіційної Америки, що ми велика й сильна етнічна група, що ми організовані і маємо свої побажання й вимоги до уряду й готові їх відстоювати; по-друге, що українські справи для нас дуже близькі, і що ми, скільки зможемо і скільки буде потрібно, добиватимемось від американського уряду підтримувати ті заходи для України, які мають бути зроблені, щоб допомогти їй стати на ноги і бути повновартісним членом демократичного світу.

* * *

Помічники реєстратури, які багато робили для того, щоб учасники конференцій легше орієнтувалися в перебігу засідань: Лариса Облещук, Аня Сілецька, Андрій Шуль, – всі члени Вашінґтонської Групи.

Раїса Галешко,
(текст і фото)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Свято Юрія на „Новому Соколі"

Уся цьогорічна весна втілилася для пластунів у „довгому вікенді" наприкінці травня, на який було заплановано пластову зустріч округи „Захід" – на оселі „Новий Сокіл" біля Бафало. До тих довгожданих днів „Новий Сокіл" одягнув на себе найкращу одежу розмріяної весни, кожну стежинку, кожний куточок замаїв свіжою пахучою зеленню.

Бути учасником пластової зустрічі – це мрія кожного юнака та юначки. Вони горять бажанням залишити буденні клопоти, вирватись зі шкільних мурів, і йти далеко-далеко, де шумить зелений бір, де гірський струмок грається в золотому промінні сонця, де дихає вільно оновлена природа і всміхається назустріч польова квітка ромену – і серед такої краси покуштувати чару пластового життя під нічними зорями, при палаючій ватрі стиснути на добраніч лівицю, й заспівати пісню – „Ніч вже йде".

Пластова традиція вітати весну зобов'язує до оптимізму, як і пластові закони зобов'язують до віри в життя і його красу. Бути на пластовій зустрічі – це наповнити душу новими почуваннями, до серця долити свіжої любови до всього рідного – до батьків, до родини, до рідного народу, до Бога.

Приїхали автобусами, автами, літаками! Висипались, мов з вуликів, заротлось, задзвеніло радісним пластовим вітанням. Прибуло пластове юнацтво з Вашінгтону, Пітсбурґу, Рочестеру, Ютики, Бафало й сусідньої Канади – Торонто і Сант-Кетринсу.

На відкритті, яким керував бунчужний свята ст. пл. Юрій Депутат, перед комендантом ст. пл. Мироном Депутатом та представниками станиць пл. сен. А. Дурбаком (Чикаго) пл. сен . Голіян (Клівленд), пл. сен. Ярославом Пришляком (Бафало), головою оселі „Новий Сокіл" пл. сен. Маріяном Стасюком та зв'язковими зі станиць Дітройту й Чикаго стало 200 учасників з 34 виховниками, старшими пластунами, яких очолив ст. пл. Роман Якубович. Після молитви піднесено угору до сонця пластові прапори. Урочистий наказ прочитав писар ст. пл. Марко Савицький.

Свято Юрія на „Новому Соколі": (праворуч) Начальний Пластун Любомир Романків, комендант свята ст. пл. Мирон Депутат і бунчужний Юрій Депутат.

Увечері, при засвічених лямпіонах перед їдальнею, відбулась вечірка, яка звернула увагу дуже культурною поведінкою усіх її учасників. Захоплюючими були танці-коломийки, які справді помистецьки виконувало пластове юнацтво.

В неділю після сніданку двома автобусами всі учасники виїхали на прогулянку по річці біля містечка Гованда. Треба було одягнути охоронний пояс, вислухати інструкторів плавби по воді, а тоді по чотири-п'ять осіб сіли в ґумові човни – і гайда в п'ятимилеву веселу дорогу, мов по Чорному морю. Ця знаменита прогулянка вимагала вміння орудувати веслом, оминати небезпечні закрути і водяні вири, мілину і камінні пороги.

Момент звільнення з новацтва. Перед командиром свята стоїть новак Микола Чмола, правнук співзасновника Пласту професора Івана Чмоли.

В неділю під вечір на свято прибув Начальний Пластун пл. сен. Любомир Романків. Його привітали господар свята пл. сен. Ярослав Пришляк та комендант свята ст. пл. Мирон Депутат. Вислухавши Святу Літургію, яку відслужив о. дек. Маріян Процик, всі пішли на місце ватри. Запалили її від смолоскипів, проспівали пластовий гимн та голосним трикратним „СКОБ!" привітали Начального Пластуна. Ватра проходила під гаслами – „Давніми слідами – в нове сторіччя", 8-ої річниця державности України та 50-річчя Пласту в діяспорі.

Найголовнішою частиною ватри було надання почесного ступеня Гетьманського Пластуна Скоба двом пластунам зі станиці Дітройту – ст. пл. Адріянові Квітковському й ст. пл. Романові Чубатому та пл. скобові з чикаґської пл. станиці Дам'янові Матусякові. А ще перед тим пл. сен. Олесь Гановський прочитав їхні життєписи та виконані завдання в Пласті й українській громаді. Після присяги – обіту Начальний Пластун перед кожним зокрема зачитував грамоту іменування і кожного поздоровляв. На цій урочистості були присутніми родичі іменованих.

Урочистості продовжувались в інших церемоніях – у підвищенні пластових ступенів, звільненні з новацтва та юнацтва, признанні пластових проб.

Ватра тривала до пізньої ночі, а після спільної молитви величезним прощальним колом „пластовою іскрою" стискалась лівиця і настала... нічна тиша! З огляду на далеку дорогу пластове братство з Чикаґо виїхали домів по півночі в неділю. Всі інші в понеділок взяли участь в параді, на яку запросили комітет міста та американські ветерани.

Так успішно пройшло пластове Свято Весни – свято Юрія. „Новий Сокіл" вже давно-давно не гостив таку кількість пластунства. З признанням усім учасникам зустрічі за культурну поведінку, зразкову пластову дисципліну, матерям пластунів – за смачні обіди, комендантові та всім виховникам, які точно й вміло втілювали – сердечне пластове – дякую! СКОБ!

Братчик Славко

Українська пісня над Ніяґарою

Весною і влітку потік туристів до Ніяґари особливо великий. Могутня і урочиста краса водоспаду в блиску сонячного проміння і райдуги-веселки – цього неповторного дива природи – вабила, хвилювала і надихала.

Й ось численні туристи, переповнені враженнями від подорожі кораблика до самого підніжжя водоспаду, зачаровані красою вечірнього краєвиду і величної водяної стіни в різноколірних барвах лазерних прожекторів, спускалися сходами до парку. А тут їх несподівано зустріла ще одна, не запланована щоденною туристичною програмою, імпреза: на тлі весняної зелені яскравими барвами вигравали вишиті сорочки і киптарики, калиново палахкотіло червоне намисто. Просто неба, під величне рокотання Ніяґари, дзвінко лунали одна за одною українські пісні.

Ось сповільнила крок зграйка веселих юних китаянок, що почали уважно й задумливо прислухатись до незнайомих мелодій. Ось зупинилась і заслухалась родина індусів з дитинкою на руках. Ось група ділових японців – деякі вийняли з футлярів відеокамери і фільмують з різних боків незвичну для них цікавинку. Група чоловіків і жінок середнього віку почала приплескувати і пританцьовувати в ритмі запальної пісні. Блищали оченята у дітей.

Кожна пісня була зустрінута рясними оплесками вдячних слухачів. Отак незабаром зібралась величенька група туристів, щоб послухати виступ пісенного ансамблю „Українська родина" з Нью-Йорку. Лунали українські пісні – козацькі, стрілецькі, повстанські, ліричні, жартівливі – повні енергії, завзяття і краси.

А очі виконавців сяяли радістю і гордістю – бо ж ця доброзичлива публіка – така різна за своїм національним корінням – з живим інтересом сприймала незвичну, а може й зовсім незнайому українську народну музику.

Отож ансамбль „Українська родина" навіть в туристичну подорож вибрався гуртом. А ще захопили з собою в далеку дорогу народні строї, інструменти. Незважаючи на втомливу 9-годинну подорож – тут же, в автобусі, розспівувалися, провели пробу, а відтак з ентузіязмом відзначили свій приїзд імпровізованим концертом біля Ніяґари.

Здавалось, що могутній водоспад дивовижно об'єднав у своїх потужних струменях і плескіт Дніпрових хвиль, і гомін вод Дністра та Черемоша, і дзюрчання карпатських потічків, – бо кожен учасник концерту в глибині душі згадував свою землю, чарівну Україну, настроював своє серце на рідну пісенну струну...

А над Ніяґарою дзвеніла українська пісня...

Оксана Лиховид,
керівник ансамблю "Українська родина", Бруклін, Н.Й.

Загальні збори Відділу УАКради у Дітройті

6 травня ц. р. у приміщенні СУА, у Ворені, відбулися загальні збори Відділу УАКРади Дітройту і Мишигену. Збори відкрив голова Відділу Зенон Василькевич. Протокол минулорічних загальних зборів прочитав Р. Лазарчук. На зборах звітували скарбник І. Качмар, фінансовий референт Д. Федорко, секретар листів Р. Лазарчук, перший заступник голови Рома Дигдало. За Контрольну комісію звітувала її голова д-р Марія Балтарович.

Найбільшою імпрезою звітного періоду була 4 Конвенція УАКради 21–22 листопада 1998 року у Ворені. У ній взяли участь понад 65 делегатів. Відбулась також панель „Українська діяспора у XXI столітті". В грудні минулого року двоє делегатів побували на Конґресі СКУ у Торонто.

У минулій каденції були проведені збірки на працю УАКРади, на її бюро у Вашінґтоні і на СКУ. Під кінець зборів відбулась дискусія. Контрольна комісія подала внесок про уділення абсолюторії уступаючій управі.

Номінаційна комісія, яку очолював Д. Федорко, запропонувала список нової управи, який прийнято без змін. Управа залишилася переважно у попередньому складі. Намічено плян праці на нову каденцію.

З. В.

Відділ невтомних членок

15 травня в залі Українського Культурного Центру у Ворені, Мишиґен, відбулись загальні збори Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобод України. Відділ, який налічує 52 членів, за останній рік діяв дуже активно, зокрема у справі допомоги потребуючим в Україні. Зібрано одягу 2,500 фунтів і вислано їх у 49 пакунках, оплата становила 2,204.88 дол. У висилці пакунків допомагали Український Культурний Центр та кооперативний банк „Будучність". Фінансова допомога потерпілим від повені на Закарпатті становила 1,605.00 дол. За допомогу управа відділу ОЖ дістала багато листів подяки. Суму 2,488.20 дол. ожетянки здобули влаштовуванням імпрез, в чому велика заслуга господарської референтури.

За діловий 1998–99 рік відділ мав шість ширших сходин, двоє сходин управи, дві імпрези, пікнік на оселі „Київ", Службу Божу за „ожетянок" та Панахиду за померлих членок. Вислано до Президента України Леоніда Кучми листзвернення від Головної Управи ОЖ в справі торгівлі дівчатами з України. Сходини ОЖ завжди були збагачені рефератами та доповідями самих членок. Про свої спостереження щодо життя в Україні розповіли подруги Марія Вовк та Марія Федорів, Марія Волощук – про діяльність Степана Бандери, Катерина Потапенко прочитала допис „Українська Америка зблизька", Галина Шепченко – „Хто тепер править Росією", Катерина Кізима розповіла про конференцію, на якій обговорювано питання „Чи існуватиме діяспора в Північній Америці в 2020 році", Мирослава Ласовська-Крук розповіла про творчість поетки Євгенії Лещук, Степанія Легета виступила з доповіддю „30-ліття існування Відділу ОЖ у Дітройті", Ольга Захарій прочитала статтю про Великдень, Зеня Юрків – про 1-го Листопада та розповіла про свої враження з подорожі до Коста-Ріки. Відділ привітав д-ра Миколу Климишина з його 90-літтям. ОЖ співпрацювало із всіма організаціями Державницького Фронту. ОЖ офірувало 1000 дол. на придбання будинку УККА у Вашінґтоні. Також фінансово постійно допомагає сирітці в Україні.

Після звітувань уступаюча голова Зеня Юрків подякувала усім референткам за співпрацю, зокрема подругам Анні Коваль, Софії Стасик та усім, хто їм допомагав на святочних зустрічах та усіх сходинах. Подякувала Галині Шепченко за збирання одягу до висилки в Україну, Марії Волощук та усім, хто допомагав в пакуванні одягу.

Праця ОЖ за 1998–99 рік – це тільки частина здійсненого за тридцять років існування ОЖ ОЧСУ у Дітройті, який останніх 15 років очолювала невтомна Зеня Юрків. Після уділення абсолюторії уступаючій управі і після вислов подяки усім, а зокрема голові Зені Юрків за її невтомну працю, Номінаційна комісія в складі Катерини Озарків та Катерини Потапенко запронувала нову листу управи, яку збори прийняли і затвердили.

До нової управи увійшли: Зеня Юрків – голова, Віра Куций – заступник голови, Розалія Токарчук – протоколярна секретарка, Марія Злочовська – кореспонденційна секретарка, Лідія Ґулавська – хронікар і англомовна секретарка, Дарія Каськів – скарбник, Анна Коваль – голова господарської референтури, Софія Стасик та Марія Когут – члени господарської референтури, Мирослава Ласовська-Крук – пресова референтка, Марія Волощук, Катерина Антоняк та Галина Шепченко – суспільна опіка, Катерина Потапенко та Степанія Легета – культурно-освітні референти, Катерина Кізима та Степанія Легета – члени Контрольної комісії, Павлина Футяк та Марія Андраш – члени управи.

На закінчення зборів Зеня Юрків гарними словами заохотила присутніх до дальшої праці, спрямованої на допомогу потребуючим в Україні. Відтак вона привітала гостя з України, бандуриста Романа Гриньківа, який, перебуваючи у Дітройті, загостив до ожетянок. Бандурист Роман Гриньків студіював в Київській консерваторії, опісля сам навчав у цій консерваторії. Р. Гриньків виконав три композиції. Ніжність та чистота вищих тонів і м'яка вібрація нижніх захопила присутніх. В подяку за концерт присутні нагородили Романа Гриньківа рясними оплесками.

Мирослава Ласовська–Крук,
Ворен, Мишиґен

Ось як треба вшановувати старших

Привітання ювілята (зліва): о. Карась, М. Ковальчин, Я. Кіцюк, Л. Футала.

Ми, українці, вміємо шанувати заслужених громадян вже після їхньої смерти. Рідко вшановуємо заслужених діячів ще за їхнього життя. Тому було приємною несподіванкою, коли діти, внуки і рідня Михайла Ковальчина – колишнього вояка УПА, громадського і суспільно-політичного діяча – так урочисто відзначили його 80-ліття. Заслуга тут в першу чергу доньки Ковальчина, заслуженої пластової діячки і виховниці Зені Брожини, а також сина, маґістра Тараса Ковальчина, колишнього виховника СУМу.

Імпрезу відкрив благословенням і коротким вітальним словом о. Богдан Карась, колишній капелян УПА, а присутні зворушливо відспівали пластовий „Отче Наш". Приємною і цікавою несподіванкою для присутніх був монтаж прозірок із життя ювілята. Монтаж підготували дочка Зеня і син Тарас. Багато присутніх перенеслися думками в часи своєї молодости, згадуючи рідні Карпати, рейди УПА та друзів, котрих уже нема між живими. Зворушення в кожного, хто знав родину Ковальчинів, викликали також прозірки із життя дружини Михайла Ковальчина. Це була справді взірцева українська родина, котра в еміґраційних умовах виховала дітей в дусі любови до України і водночас добрими громадянами США.

Після висвітлення прозірок присутні відспівали гучне „Многая Літа" на бадьору мелодію „Ми гайдамаки", як випадало співати для колишнього старшини УПА. При кінці бенкету подяку для присутніх, котрі своєю участю вшанували ювілята, висловив його син Тарас.

Привіти виголосили заступник Президента Українського Конґресового Комітету інж. Євген Івашків, поручник Лев Футала вітав побратима від Головної Управи Товариства УПА в Америці. Петро Мицик прибув з Торонто, щоб висловити привіт від колишніх вояків УПА, котрі живуть в Канаді. Мґр. Євген Гановський – від Головної Управи ООЧСУ, Стефан Гавриш – від ЗУАДК-у. Від Відділу ООЧСУ в Філядельфії вітав Михайло Майчук, від колишніх перемишлян та мешканців табору в Мітенвальді вітав ювілята Ярослав Дужий. Щирий привіт висловив мґр. Іван Буртик від Української Дивізії УНА. Привіти із архиєрейським благословенням прислали Єпископ Василь Лостен із Стемфорду і Єпископ Роберт Москаль із Парми, Огайо. Бадьорий і зворушливий привіт з України прислала Слава Стецько, голова КУН і народний депутат Верховної Ради України. Щирими і теплими словами вітав свого побратима за зброєю полковник УПА Василь Коваль – „Кук", який очолив боротьбу УПА після смерти генерала Тараса Чупринки – Романа Шухевича.

Чотири внуки ювілята виголосили вірш про свого діда як про великого любителя зайців, і подарували йому два кролики, щоб дідові не було сумно в хаті.

Від родини покійної дружини ювілята склала гумористичний привіт і сердечні побажання Ніля Павлюк. А далі гості приспівували до струн ґітар Андрія Фарміґи, Адріяни Гельбіґ і Олеся Брожини.

Іван Головінський

Уляна Мороз стала доктором права

З давнього козацького роду походить Уляна Мороз. З роду Морозів були проф. Андрій, світової слави маляр Михайло та дід Уляни – Богдан, провідний член ОУН-УПА. Ось і Уляна Мороз продовжила славний літопис – в університеті Бафало здобула звання доктора права і почала працювати в адвокатській палаті „Міжнародної амнестії" у Вашінґтоні.

Уляна Мороз з наймолодших років працювала в осередках СУМА, набувши 2-ий ступінь виховника. В університеті Уляна була вибрана головою Української студентської громади. За її головування Український студентський клюб дістав багато нагород за свою діяльність.Члени клюбу були перекладачами для студентів з України, які брали участь в Світових університетських іграх в Бафало в липні 1993 року, виїздили для цього і на Олімпіяду в Атланту, Дж.

30 травня ц.р. батьки Уляни – Ігор та Христя Була-Морози з нагоди успіхів їхньої доньки влаштували прийняття в Українському домі „Дніпро". Після молитви о. Маріяна Процика вітальне слово виголосив д-р Аскольд Мосійчук. На святі грала студентська оркестра, організована братом Уляни – Степаном, студентом університету.

Присутній

Вчені УВУ обговорювали тему судівництва

Протягом двох днів, 28–29 травня, в Українському Вільному Університеті у Мюнхені відбулася наукова конференція з проблем німецького та українського судівництва. Її відкрив ректор УВУ проф Леонід Рудницький.

Серед доповідей були, зокрема, такі теми, як „Суть конституції в Німеччині: поділ компетенцій – земля і федерація", „Незалежність судді", „Доля екзекутиви і законодавство у модерних цивільно-військових взаєминах,",„Законні ґарантії конституційних положень для незалежного судівництва в Україні", „Перспективи існування судів як рівноправної гілки влади в Україні", „Юридичне регулювання конституційного законодавства в Україні".

На конференції виступили також депутат Верховної Ради України Віктор Шишкін, голова Християнсько-демократичного Союзу України Володимир Стретович, проф. Дмитро Злепко та прелеґент з Канади Крістіян Надо.

Пресове бюро УВУ

Учасники наукової конференції в УВУ.

В Мюнхені створено робочу групу Енциклопедії Української Діяспори

В Мюнхені створено робочу групу Енциклопедії Української Діяспори. У вівторок, 11 травня, в приміщеннях головної залі УВУ в Мюнхені відбулося установче засідання ядра робочої групи співробітників Енциклопедії Української Діяспори на Німеччину, яке відкрив ректор УВУ проф. д-р Леонід Рудницький. Із запрошених до співпраці прибули: М. Антохій, І. Жегуц, Г. Комаринський, В. Леник, В. М'ялковський, І. Спєх, Н. Холявка, Б. Шарко, О. Рожка, Х. Духановська. Виправдано відсутність Ірини Козак.

Проф. Л. Рудницький привітав присутніх, пояснив ціль зібрання та ознайомив з практичними заввагами до методи і форми співпраці, з критеріями, які треба застосовувати до гасел про осіб та організації. Присутні прийняли до відома, що коротші статті будуть оформлюватися в Чикаґо на підставі матеріялу, який буде надіслано до головного осідку ЕУД, яку очолює д-р Василь Маркусь.

Зі свого боку, д-р Л. Рудницький розповів про участь УВУ в праці робочої групи. УВУ надає для робочої групи кімнату у своєму будинку, а також секретарсько-технічну силу на 5 годин тижнево або більше, залежно від потреби, покриває канцелярійні видатки, дає можливість користуватися бібліотекою.

Ректор УВУ повідомив, що в рамках проєкту німецького енциклопедичного довідника про українців в Баварії УВУ одержало фінансову дотацію (ґрент) на 40,000 марок. Ці досліди стануть цінним набутком для енциклопедичної праці – гаслової частини ЕУД про Німеччину.

Ректор УВУ представив присутнім Христину Духмановську, студентку з України, яка працюватиме у групі. На пропозицію д-ра Л. Рудницького присутні обрали координатором групи мґр. Володимира Леника, а секретарем – мґр. Осипа Рожку. Група працюватиме на громадських засадах.

Володимир Леник подякував за честь та сказав, що ми свідомі своєї відповідальности, мусимо це нелегке діло довести до кінця. Він запропонував залучити кілька молодших осіб до співпраці в робочій групі.

О.Р.

На Фльориді пом'янули жертви Чорнобиля

25 квітня 1999 року українська громада Південно-Східньої Фльориди зібралася в Культурному Осередку в Голивуді пом'янути жертви Чорнобильської катастрофи. Реферат виголосила вчителька Уляна Романів; заключне слово прочитав Микола Галай.

Літературна частина вечора була підготовлена з віршів поета Петра Осадчука.

У Баптистській лікарні Кендал перебуває на лікуванні Марійка Клименко з малою Наталею. В Україні вони проживали в м. Коростень, Житомирської области (60 кілометрів від Чорнобиля). Наталя Клименко поділилася трагічними спогадами про евакуацію з Чорнобильської зони.

Зібрані добровільні датки в сумі 487 дол. були передані на лікування для Марійки.

Закінчився вечір переглядом фільму про Чорнобильську катастрофу.

Х. Романів

Одяг для українців Мурманська

Привезли подарунки Франко Шатинський (світлина зліва) і Роман Андрушків.

Минулого тижня Товариство приятелів Руху Північного Нью–Джерзі почало збирати подарунки (теплий одяг, взуття, інші речі) для українців в місті Мурманську на Крайній Півночі Росії. Речі люди приносили до гаражів української католицької церкви св, Івана Хрестителя в Нюарку у зазначені в оголошеннях дні і години.

Мурманськ виник в роки Першої світової війни, коли в улоговині поміж горами було збудовано крайню на півночі станцію нової залізниці. До відкритого моря звідси було ще 50 км. В 1917 році це робітниче селище мало вже 3 тисячі мешканців.

Особливий розвиток Мурманська з перетворенням його на промислове місто почався після 1933 року, коли тут значно додалося населення, зокрема за рахунок людей з України. Одні шукали порятунку від голоду, інших закинули на береги річки Туломи і Кольської затоки сталінські політичні репресії.

Недалеко від Мурманська розробляються багаті поклади фосфоритів, міді, нікелю, де широко застосовувалася підневільна праця. Нащадки закинутих сюди долею українців масово живуть в Мурманську, інших містах Кольського півострова, і тепер бідують.

Л.Х.

Осип Голинський, Петро Буняк, Роман Андрушків біля зібраних речей.

УКРАЇНА І СВІТ

ВІСТІ З ОТТАВИ

Друга торговельна виставка

Василь Терон біля виставочного кутка Канадського фонду Дітям Чорнобиля.

Заходами Асоціяції українських канадських професіоналістів і підприємців в Оттаві 18 травня 1999 року, в залі українського православного собору, відбулася Друга торговельна виставка, де було представлено різні продукти і послуги підприємців, художників і ремісників, програми і проєкти співпраці міжнародних неурядових організацій з програмами в Україні та інше. З наукових інституцій взяли участь: Катедра українських студій при Оттавському університеті – з координатором діяльности катедри Іриною Бел, Інститут Шептицького – з секретарем Лідою Мігус, школа ім. Лесі Українки – з директором Христею Габрович та добродійкою Марійкою Онуферко. Книжки можна було придбати в „Ethnicity Books" Ширлей Климаш. З фінансових установ були Кредитова спілка „Будучність" – з Надею Гаврищкевич і Богданом Мироновичем та Національний банк – з Василем Височанським. Три різні фірми торгівлі нерухомостями представляли Вікторія Карпляк, Корнель Попик і Анджеліка Першин. Мали свої столи адвокат Рон Томоск, дентист Таня Ковалюк, фотограф Юрко Попадинець, мистці Ігор Андріїв та Борис Волфовіч. Представлені були також подорожнє бюро „Globalnet" – з Віолеттою Касіяненко, фірма продуктів з України Миколи Карпа, програма „Відродження" в Україні (CIDA) – городник фірми „Зачарована верба" Тарас Федорук, похоронне заведення Марка Дейнеки та спортове приладдя Оксани Ярош. З добродійних організацій Канадський Фонд Дітям Чорнобиля свій столик мав з Оксаною П'ясецькою, Олегом Кандибою та Юлією Войчишин. Посольство України в Канаді представляли шеф торговельної місії Посольства Ігор Заглада, радник з питань економіки Ігор Винокуров і секретар культури й інформації Тарас Малишевський. Велику стіну при вході займали архітектурні проєкти в Росії й Україні головного гостя цього вечора Василя Терона.

Хто ж такий Василь (William) Терон? У „Біографічному довіднику до історії українців Канади" Михайла Марунчака з 1986 року читаємо: "Мультимільйонер, народився в 1932 році в Ґардентоні в провінції Манітоба в родині батьків, яких діди приїхали з Буковини". За його власними словами, предки Терона приїхали до Канади в 1897 році. Він народився на т. зв. „гомстеді", де довкола них жили самі українці, тож коли пішов до школи, то взагалі не знав англійської мови. Архітектурну освіту здобув у Вінніпезі, і в тому напрямі розвинувся його надзвичайний талант у будівництві великих маштабів. Він заснував власну фірму в Оттаві „Teron International Building Technologies", яка проєктувала і будувала доми, готелі, бюрові будинки та торговельні центри. За його проєктом й ініціятивою (придбав три тисячі акрів землі) побудовано Канату – модерне містечко біля Оттави, де головна вулиця носить ім'я Терона (Teron Drive). За це він одержав відзначення від „Canadian Housing Design Council", єдине відзначення за проєктування цілого життєвого комплексу. Між багатьма іншими відзначеннями має також Орден Канади.

У 1973 році канадський уряд призначив його президентом Центральної корпорації мортґеджів і житлових питань, а в 1974 році він став заступником міністра міських справ Канади. У 1979 році повернувся назад до приватного життя і з того часу розвинув діяльність своєї фірми на міжнародному форумі. Останні шість років фірма діє у Східній Европі, а недавно – в чотирьох містах Росії та у двох містах України. Його фірма в партнерстві з інженерною фірмою „SNC–Lavalin" подала проєкти модернізації Львівського летовища, перебудови і модернізації міського центру Львова і будови двох будинків у центрі Києва. Своїм досвідом він погодився поділитися з учасниками Торговельної виставки цього вечора, назвавши свою доповідь „Doing Business in Eastern Europe".

Після короткого представлення достойного гостя членом екзекутиви та організатором цього вечора Марком Дейнекою, В. Терон зробив деякі цікаві коментарі про його ставлення до України. Він жаліє, що батьки дітей його покоління вважали, що їм треба вивчати англійську мову і забувати українську, точно те саме, що робили батьки зі своїми дітьми в Україні, що майже довело до загальної русифікації.

Доповідач почав свій доклад аналізою сучасної ситуації в Східній Европі, та ствердив, що тепер не найкраща пора говорити про бізнес у Східній Европі. Але якраз є час оцінити й перевірити здійснене та зробити відповідні висновки, які допомогли б у майбутньому. Міжнародну торгівлю треба плянувати на довшу мету – у переконанні, що Східня Европа має сильні фундаменти, висококваліфікованих людей праці, які вміють поборювати труднощі і мають позитивну настанову та знаходяться в стратегічному становищі між Европою й Азією. Тепер треба творити нові інституції, приватизувати індустрію і промисловість, намагатися покращити продуктивність, гармонізувати заробітки і ціни на товари, мобілізувати капітал, щоб задовольнити потреби людей. Банкова система також не функціонує, і позики від міжнародних фінансових інституцій тут не допоможуть. Банки не працюють для людей, нема мортґеджів і не платять відсотків. Хоч в крамницях повно товарів з різних країн, та нема покупців, і тому вони засуджені на невдачу.

Фірма В. Терона винайшла специфічну міжнародну технологію, спрямовану на будівництво по цілому світі. Ця технологія використовує менше матеріялів і вимагає менше праці, а це зменшує кошти, дозволяє місцевим робітникам будувати канадські високоякісні доми, пристосовані до місцевих традицій, використовуючи місцевих робітників і місцеві матеріяли. Цей принцип буде застосований також у Києві і Львові. В. Терон заокруглив все сказане твердженням, що займатися бізнесом у Східній Европі є справжнім викликом.

Юлія Войчишин

Стоять зліва: Тарас Малишевський, Ігор Заглада та Ігор Винокуров, представники Посольства України в Канаді.

Визначний лікар України

До 70-ліття від дня народження проф. Я. Ганіткевича

Приємно мені представити нашій громаді одного з визначних будівничих української медичної науки, першого голову відродженої Лікарської комісії НТШ у Львові проф. Ярослава Ганіткевича. Він очолив редакцію нашого біо-бібліографічного довідника „Українські лікарі", який вийшов у двох томах (1994 і 1996 рр), зредагував і видав кілька „Лікарських збірників". Його цікаві статті друкувалися в журналах „Лікарський вісник", „Америка", „Нові дні".

Я. Ганіткевич народився 9 липня 1929 року в місті Радехові на Львівщині. В 1951 році закінчив лікувальний факультет Львівського медичного інституту. Від 1971 року – професор, керівник катедри фізіології людини і тварин на біологічному факультеті Чернівецького університету. Тут інтенсивно розвивав новий напрям наукових досліджень, запровадив українську мову на катедрі. У 1981 році повернувся до Львова, працював у системі Академії Наук України. У 1989 році йому вдалося організувати лябораторію жовчокам'яної хвороби на своїй катедрі при Львівському державному медичному університеті, віднедавна – імені князя Данила Галицького. Отримано унікальні результати, які здобули визнання в Україні та за кордоном. В роки посилення русифікації наукових установ і браку медичної літератури українською мовою опублікував кілька десятків наукових праць. Лекції для студентів, а також виступи на з'їздах і конференціях в Україні завжди проводив рідною мовою.

В часи відродження України виступає з доповідями з питань відродження української медицини, української медичної термінології, опублікував кілька десятків праць з історії української медицини. З його ініціятиви у Львові видаються, за нашою участю, праці д-ра Євгена Озаркевича – фундатора української медичної науки в Галичині. В 1997 році взяв участь в науковому з'їзді УЛТПА в Лейк-Таго, США, де його відзначено почесною грамотою УЛТПА.

Був одружений з д-ром Євгенією Бондар, донькою сільського вчителя з Берестейщини. Євгенія була лікарем-терапевтом, завідувала відділом обласної лікарні. Була вірним другом і помічником, створювала домашній затишок та підтримувала чоловіка в хвилинах труднощів і зневіри. На жаль, померла в 1989 році. Син Володимир – доктор біологічних наук, працює при Національній Академії наук України; дочка Ярослава – лікар-невропатолог у Львові. Четверо внуків.

З нагоди 70-ліття проф. Ганіткевича бажаємо йому доброго здоров'я та якнайкращих успіхів у його науковій і громадській праці.

Д-р Павло Пундій

„Настрій в колонії – оптимістичний“...

Сонячний промінь – теж радість.

Жіночі тюрми – що може бути сумніше? Матері, сестри, вродливі дівчата та жіночки, яким би кохати, народжувати, продовжувати людський рід, потрапивши сюди бодай раз, у більшості випадків залишаються тут назавжди. Частенько, виходячи за тюремні стіни на волю, з плачем просяться назад, тому що вже не можуть знайти собі місця в нормальному житті, не знають і не розуміють його обставин, які навіть за кілька років ізоляції невпізнанно змінюються.

Ув'язнення має великий вплив на психічний стан засуджених. Та й суспільство не поспішає прийняти назад своїх співгромадян, які колись спіткнулися, скоїли злочин. Житло у більшості конфісковане, знайти роботу важко.

Жіноча в'язниця в селі Добриводах на Тернопільщині має офіційну назву – виправно-трудова колонія ЕТ 322/63. Тут перебуває півтори тисячі засуджених. З них лише 120 ув'язнені перший раз (8 відсотків). Серед засуджених – жінок віком до 20 років – 10 осіб, від 20 до 30 років – 433, від 30 до 40 років – 578, від 40 до 50 років – 436, від 55 до 60 років – 43 і понад 60 років – 38. Одній із „старожилок“ колонії минуло 75 років. Нещодавно вийшла на волю жінка, яка вперше потрапила за колючі дроти в німецькому таборі Саксенгаузен в роки Другої світової війни.

Середній термін ув'язнення – 5-7 років. Настрій у колонії оптимістичний, чути сміх, жарти. Жінки гостей не соромляться, не відвертаються, хібащо засуджені вперше. А решта змирилася.

Переважна більшість почувається, як вдома, адже 667 осіб засуджено вдруге і 750 – втретє. Вороття назад немає у багатьох, рідко хто з них думає про своє майбутнє. Більшість засуджених у Добриводах (до 700 осіб) відбувають покарання за крадіжки майна, 150 – за умисне вбивство. „Сидять“ в основному жінки-наркоманки. Найбільше ув'язнених постачають Дніпропетровська, Донецька, Херсонська та Одеська області. „Західнячок“ тут усього 25. Хоч засуджені відбувають покарання якомога ближче від рідних домівок (дешевше перевезення, економія коштів рідних для побачень), вибору тут немає.

Виправно-трудова колонія у Добриводах.

Тернопільська жіноча колонія особлива. В ній відбувають покарання інваліди, пенсіонерки та хворі на туберкульозу. Останні лікуються у єдиній в Україні в'язничній туберкульозній лікарні. Медичний персонал при страшенній економічній скруті спромігся виліковувати 75-80 відсотків хворих на туберкульозу (цей показник високий і для волі). Надзвичайно дорогі ліки, та й Червоний Хрест ніколи не знав і не хоче знати дороги до в'язниць, гуманітарна допомога сюди ніколи не потрапляє.

Ув'язнені пакують лаврове листя.

Як і всюди в житті, ув'язнені тут також вмирають. Церемонія поховання проста і надзвичайно швидка. Труп без будь-яких прощань, без священика (часто родичі відмовляються від засуджених) ховають поруч із сільським цвинтарем, за загородою. Своєрідне „зеківське“ (термін „зек“ походить з сталінських часів і виник зі скорочення „з/к“, тобто „заключенний“) поховання заросло бур'янами, а свіжі могилки (їх з десяток) взагалі – без жодних похоронних атрибутів, лише горбочки. Місяць тому тут знайшла останній спочинок єдина в Україні жінка, яка була засуджена до смертної кари і помилувана Президентом. Рідня від неї відмовилася. В колонії з'явилася кімната для Богослужіння, куди у великі свята приходить місцевий священик. Значно частіше до колонії навідуються протестанти-баптисти і п'ятдесятники, щоб навернути засуджених на правильний шлях.

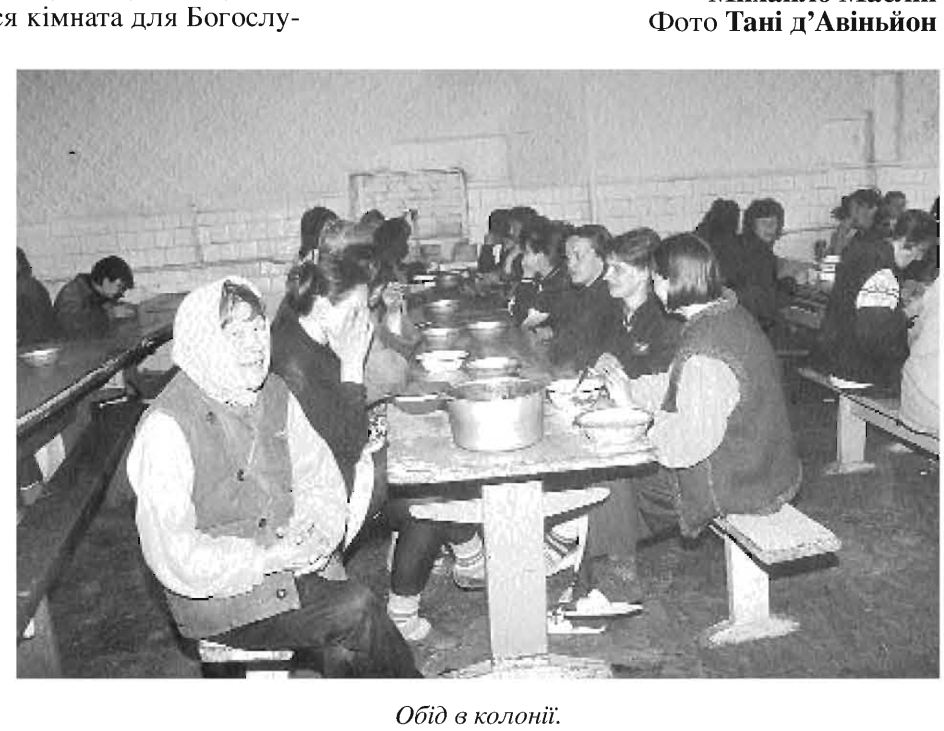
Життя прокладає шлях в „зону“. Пошта приносить листи, рідні приїздять на побачення. Ув'язнені дівчата закохуються. Шлюби ув'язнених з їхніми обранцями реєструє місцева сільська Рада, після чого у спеціяльній кімнаті на території колонії дозволяється триденне побачення з чоловіком. Звісно, після таких побачень у багатьох з'являється надія на материнство. Вагітних переправляють до Чернігова, де розташована виправно-трудова колонія для матерів з дітьми. Трапляється, що в місця позбавлення волі потрапляють сімейні. У Добриводах відбувають покарання чотири пари – матері і дорослі доньки. Вони скоїли різні злочини, мають різні вироки, але можуть спілкуватися в колонії. Звісно, тут немає й мови про модний одяг. Але немає й казенної уніформи. Причина – держава не має на це коштів. Тому ув'язнені носять довільний одяг, переважно спортивний, хібащо взимку одягають однакові чорні ватянки. Проте різні розваги, зокрема конкурси краси, відбуваються регулярно.

Є й робота. Хоча нині простоюють швейне виробництво і макаронна лінія, але ув'язнені пакують лаврове листя.

Михайло Маслій
Фото **Тані д'Авіньйон**

Ув'язнені носять довільний одяг, бо держава не має коштів на уніформу.

Обід в колонії.

ПОСТАТІ

Розстріляні брати-літакобудівники

В листопаді 1911 року до Київського політехнічного інституту поспішали професори, студенти і просто цікаві кияни на доповідь в гуртку повітроплавання, з якою мав виступити Євген Касяненко. Усі, хто цікавився літаками – останнє слово науково-технічної думки – чули про братів-студентів Євгена, Івана та Андрія Касяненків. Ще рік тому, влітку 1910 року, вони приїхали на літні вакації до батька Івана в Черкаси і привезли з собою авіяційний двигун „Анзані" потужністю 15 кінських сил. Невелике придніпровське місто почуло гуркіт двигуна й дізналося, що брати будують літак. Коли дивовижну машину викотили на плац, де відбувалася муштра місцевого гарнізону, з'явилася й комісія, запрошена для засвідчення експерименту. Прийшли начальники пошти і залізничної станції, представники міської влади. Літака оглядали з недовірою: благенька конструкція з бамбуку й полотна нічим не нагадувала птаха, який ширяв у небі. Під крилами було двоє коліс зі шпицями, попереду на невеликій лижі – ще одне коліщатко, яке в часі руху мало затримати перекидання на ніс. Євген Касяненко зайняв місце на крилі, двигун загуркотів, літак рушив, хлопчаки й дорослі побігли слідом.

Усі бачили, як машина відірвалася від землі на кільканадцять сантиментрів і полетіла вздовж плацу. Радісні вигуки почулися в юрбі. Але брати засмучені: потужності двигуна було замало для польоту, а іншого вони не мали. Усе ж наступного літа брати знову викотили на плац новий літак, цього разу значно удосконалений. Літак знову відірвався від землі й пролетів певну відстань. Брати знову не були в захопленні, але Євген уже мав нові ідеї і мріяв про літак, в якому мали бути закладені нові технічні знахідки. Саме про це пізньої осени 1911 року він доповідав в Політехнічному інституті. Йшлося про те, щоб силу двигуна передати на два повітряних гвинти, а також про створення крила, яке в польоті змінювало б кут установки. Це забезпечувало б кращу маневренність машини.

Усе літо пішло на будування нового, третього літака братів Касяненків.

Вдалося придбати новий двигун „Ерлікон" потужністю 50 кінських сил. Його тяга передавалася на гвинти ланцюгами. І крила могли повертатися відносно корпусу літака. Такого ще ніхто не чув і не бачив. Влітку літак був готовий і представлений на конкурс 1912 року. Але при випробуваннях 28 жовтня машина зазнала аварії. Євген трохи посумував, але невдовзі сказав братам, що тепер вони будуватимуть перший в країні малопотужний літак широкого використання – авієтку. І знову – доповіді про технічний задум в Київському політехнічному інституті і Харківському відділенні Російського технічного товариства.

Влітку 1913 року новий літак уже стояв на Куренівці, де було київське летовище того часу. Випробувати його в польоті узявся відомий летун Петро Нестеров, який першим заклав основи вищого пілотажу й, зокрема, виконав у Києві так звану „мертву петлю", яку відтоді називають „петлею Нестерова". Сам він, між іншим, теж будував літаки власної конструкції. Новий літак рушив з місця, піднявся в небо. Летун упевнено вів його над летовищем на висоті 30 метрів. Піднятися вище не дозволяла потужність 15-сильного двигуна. Але перша в Росії авієтка була побудована, і досягли цього в Україні!

Наступний літак братів Касяненків було збудовано влітку 1917 року в майстерні Київського політехнічного інституту. Це був одномісний військовий винищувач з мотором потужністю 100 кінських сил. Вперше в Росії на літаку було встановлено трилопастевий гвинт, який кріпився в самісінькому хвості й не тягнув, а штовхав літака. Двигун стояв у фюзеляжі і його рух до гвинта передавав вал: це теж була новина. Коробка крил оберталася довкола своєї осі. Наприкінці червня – на початку липня 1917 року літак було успішно випробувано. Дальші події в Україні не сприяли літакобудуванню, але брати Касяненки усе ж намагалися творити крилаті машини і у 1921 році почали будувати в київських майстернях Ремонтно-повітряного заводу №6 невелику авієтку з крилами, що складалися. Цей літак-розвідник можна було перевозити при кавалерійському війську. Його так і назвали – „кавалерійський літак". Але будівництво машини не було закінчене. Трагічною була й доля братів при більшовицькій владі. Талановиті люди намагалися служити своєму народові. Один з братів очолював цивільну авіяцію України, другий – Товариство сприяння авіяції, третій став журналістом і редагував провідну українську офіційну газету (був ще й четвертий брат – Григорій). Сталінські репресії обірвали життя чотирьох братів. Тривалий час про них в Україні ніхто не знав. Хібащо письменники діяспори згадували про Івана Касяненка – відомого харківського діяча преси.

Літак братів Касяненків злетів у Черкасах (світлина 1910 року)

Панно на Черкаському летовищі

У 1980-ті роки в Черкасах збудували на летовищі новий двірець і вирішили прикрасити його головну залю великим настінним панно. За тодішнім звичаєм плянувалося зобразити ракети, космонавтів, щось таке абстрактно-совєтське. Виконати цю роботу було доручено молодому художникові міських художньо-виробничих майстерень Сергієві Сосуліну. Обставини склалися так, що він почув від мене історію польоту першого літака в Черкасах влітку 1910 року й захопився думкою відтворити у залі постаті братів-конструкторів. Його ідею сприйняли без ентузіязму: чому досі ніхто не чув про Касяненків? Звісно, коли в СССР гриміла слава Юрія Гагаріна, а літаки, де б вони не будувалися, були „російськими", згадка про українських літакобудівників видавалася можновладцям недоречною.

Сергій Сосулін усе ж був наполегливим й оббивав пороги київських установ. І так домігся дозволу. В архіві київського історика авіяції журналіста Михайла Ляховецького вдалося розшукати групову світлину братів під час виготовлення повітряного гвинта. Її Сергій і поклав в основу малюнка. З ними стоїть і Петро Нестеров (його Сергій додав до групи). Обіч він збирався зобразити старі Черкаси, над якими летить перший літак братів Касяненків.

Сергій розпочав роботу. Але надто багато часу забрало затвердження проєкту. Для художника це був час злиднів, голоду, непевності. І Сергій не витримав нервового напруження, у самий розпал роботи покінчив своє молоде життя самогубством. Мої записи про братів залишилися у Сергія. Коли я прийшов до його молодої вдови по свої матеріяли, вона показала на поличку:

– Отам його книги.

Довго панно стояло незакінченим, аж провідники майстерень Спілки художників України доручили Олександрові Студені якось довершити роботу. Він не став зображувати панораму міста, літака у небі... Панно залишилось завершеним наполовину.

Якщо вам випаде побувати на Черкаському летовищі (тепер тут пустка – літаки не курсують), подивіться на панно із зображенням братів Касяненків. Воно ніби символізує обірваний талант людей,

ЗВІДУСІЛЬ

Перші жертви військ НАТО у Косові

На початку минулого тижня, коли вояки миронoсних військ Організації Північно-Атлантійського Договору (НАТО) шукали схованих сербських мін у селі Неґровце, несподівано вибухло артилерійське стрільно в шкільному будинку, убивши двох вояків і двох цивільних. Убиті вояки – це члени 69 Ґуркгського польового ескадрону непальських стрільців, приділених до британських відділів військ НАТО. Ці два непальські вояки стали першими жертвами від часу вступу військ НАТО до Косова в суботу, 12 червня.

Чи були російські найманці в Косові?

Російський міністер закордонних справ Ігор Іванов заперечив участь росіян у бойових діях сербів у Косово. Проте преса чим раз частіше пише про те, що у масових вбивствах і грабунках брали участь російські найманці, які не були в чинній військовій службі, але мали досвід військового ремесла. Троє з них вбиті в сутичці з Визвольною армією Косова. Представник Пентаґону Кенет Бекон сказав, що ролю росіян у конфлікті виявить слідство. Тим часом Швайцарія заморозила банківські рахунки Слободана Мілошевіча і ще чотирьох політиків Юґославії до з'ясування їхньої причетности до вбивств мешканців Косова.

Латвія має нового президента

У четвер, 17 червня, Латвійський парлямент обрав Вайру Віке-Фрайберґу новим президентом країни. Її кандидатуру підтримало 53 парляментаристи з партії „За батьківщину і свободу", котра належить до керівної коаліції, як також з Соціял-демократично-робітничої партії та Народної партії. В. Віке-Фрайберґа могла кандидувати на пост президента після того, як день до виборів було підтверджено, що вона вже не має канадського громадянства. За фахом В. Віке-Фрайберґа є лінґвістом і психологом.

Малі надії на відшкодування з Німеччини

Власник юридичної німецької фірми Мелвін Вайс, який разом з іншими правниками подав позивання до 16 німецьких фірм про відшкодування „остарбайтерам", сказав, що надії на виплату компенсації до кінця тисячоліття дуже слабкі. Німецькі підприємства утворили, щоправда, фонд з 1.7 млн. дол., але зажадали права контролі за виплатою відшкодувань. Водночас вони вимагають, щоб компенсація обчислювалася відповідно до середньої пенсії в даній країні, що ставить українців з їхніми малими пенсіями у нерівні умови з іншими колишніми „остарбайтерами". Підприємства не хочуть платити сільським робітникам, які становили 70 відсотків невільників.

"Свобода" нам близька і зрозуміла

Дякуємо за опублікування в "Свободі" повідомлення про вихід першої в Україні книжки про Степана Бандеру і надіслане нам число "Свободи" з цією публікацією. Тепер рідко хто виявляє таку увагу до читача. Заважає, гадаю, надмірна "поважність" поважних осіб. Вже з вигляду ми побачили, що "Свобода" зовсім не така, як інші газети діяспори.

Різні люди (а у нас завжди людно) читають газету з зацікавленням. Вигляд "Свободи", тематика, верстка, стиль і правопис нас вразили – усе новітнє, актуальне, близьке нам і зрозуміле. А тема "Україна – діяспора" аж пече, і давно вже потребує глибокого висвітлення.

Петро Бобик
Видавнича фірма "Відродження"
м. Дрогобич

Настав час повернути містам їхні назви

З української преси помітно, що в Україні ніхто не дбає про повернення містам, селам і вулицям їхніх назв замість зросійщених чи взагалі совєтських. Наприклад, колишні Монастириська і Підволочиська в Тернопільській області зросійщено на Монастириськ і Підволочиськ, чим наближено їхні назви до російських Курська, Томська, Красноярська, а чи до українських Дніпропетровська або Дніпродзержинська, названих іменами Григорія Петровського і Фелікса Дзержинського, організаторів „червоного терору". Ці назви досі не змінені на Січеслав і Кам'янське, як називалися ці міста в часі Української Народної Республіки 1918–1919 рр.

Подібно зросійщено назву колишнього Станислава, названого польським магнатом українського походження Андрієм Ревера-Потоцьким на честь свого сина Станислава, який поліг у війську короля Яна Собєського під час облоги Відня турками в 1683 році. Коли вже присвячуємо Франкові місто (в якому він ніколи не бував), то краще назвати його „Франків", як місто Лева – Львів, або „Франкове" чи „Франківське". Правильно зробили мешканці міста Жовкви, які повернули йому історичну назву замість Нестерова. Чому, наприклад, містечко Кристинопіль й досі називається Червоноград?

Багато вулиць й досі носять імена людей, які не тільки не мали нічого спільного з Україною, а й здебільшого були її ворогами.

Постсовєтським реліктом є ще й сьогодні урядова нумерація шкіл в Україні, яка була проведена совєтською владою також у Польщі, у Східній Німеччині й в інших залежних державах – школа №1, 2, 3 і т. д. Чи не було б більш виховним для учнів називати школи іменем І. Франка, М. Шашкевича, Лесі Українки й інших світочів української культури, щоб зацікавити молодь їхньою творчістю?

Чому учні мусять сидіти за „партами", а не за лавками? Чому літня перерва в навчанні називається „канікулами" – з латинського „собачими днями", а не (теж від латинського слова) феріями чи вакаціями, яка вживається не лише в Европі, а і в цілому світі?

Звернімося ще до українського війська, де підрозділи і звання запозичені з совєтської армії – рота (сотня), батальйон (курінь), прапорщик (хорунжий), лейтенант (поручник), капітан (сотник) і т. п. Леґіон УСС, УГА й армія УНР під командуванням головного отамана Симона Петлюри вишколювались в австрійській і російській арміях, але зукраїнізували всі військові ранґи.

Невже ми, державна нація, не в силі знайти свою ідентичність? На жаль, мовні русизми, проти яких еміґрація боролася 50 років, опановують правопис в діяспорі. Чи не пора відредаґувати новий правопис, бо ж мова розвивається?

Б. Шарко

Від редакції: *Автор листа порушує важливу проблему, яка, на нашу думку, за клопотанням Товариства української мови повинна стати турботою уряду України. Не тільки Г. Петровський і Ф. Дзержинський фіґурують у назвах міст і сіл, а й Стаханов, Артем, Ватутін, Щорс, Чапаєв, багато інших невідповідних осіб. Було б справедливо повернути історичні назви також селищам Криму.*

Про валюту на кордоні України

Я щойно повернувся з України й хотів би поділитися інформацією про нинішні правила ввезення національної та чужинської валюти, про які розповіла тернопільська газета "Вільне життя" .

Микола Барнай
Сілвер Спрінг, Мд

Громадяни України чи інших держав можуть привезти в Україну до 10 тисяч долярів (або на цю суму іншої валюти за курсом Національного банку України). При ввезенні більшої суми громадяни України мають подати до митниці документи про походження грошей, а чужинці заявити про їхнє призначення. Кошти понад 50 тисяч долярів ввозяться тільки у безготівковій формі. Рішення про дозвіл на ввезення валюти приймає начальник митниці або його заступник.

Національну валюту можна вивозити з України в сумі десяти неоподатковуваних мінімумів (170 гривень), а ввозити – 5 мінімумів (85 гривень).

Ввезення вивезеної раніше національної валюти дозволяється на підставі декларації про виїз, складеної не раніше року.

Національну валюту можуть ввозити тільки ті, хто веде торгівлю за межами України в українських гривнях або за ліцензією НБУ.

Нам пишуть

Прошу подавати адреси

З досвіду знаю, що вістки про нові видання, прохання про допомогу не мають відгуку, якщо в газеті немає адреси, куди слід звертатися або посилати гроші.

Хотів би допомогти „Словникові українців Прящівщини", але не знаю адреси.

Де можна купити книжку Мирослава Семчишина? Яка адреса НТШ у Львові? Чому не вказана адреса мого видавництва, де можна придбати книжку „Словник співаків України"? Де можна придбати книжку Левка Лук'яненка про І. Коляску?

В газеті подано адреси „Фонду Брайля" у Львові, куди я негайно надіслав допомогу. Це всі відомості з одного числа „Свободи" (ч. 24).

Маріян Коць
м. Лексінгтон, Н.Й.

Від редакції: *Видавець і громадський діяч М. Коць, безумовно, має рацію, ми пильнуватимемо, щоб у повідомленнях про нові видання або людську біду зазначалися відповідні адреси. Водночас просимо авторів, які пишуть про нові книги, вказувати вихідні дані нових видань, адресу, ціну їх продажу і надсилати один примірник до редакції.*

Люди дякують Франкові Бенкові

Франко Бенко з міста Парми, Огайо, у 1990 році відвідав Україну. У своїй невеличкій книжечці „Поклін Українській Землі" він описує свої враження і душевні переживання від зустрічі зі землею батьків і дідів, яку залишив 50 років тому. Побачивши руїну наших церков, Бенко, повернувшись в Америку, розгорнув широку акцію допомоги Церкві на рідних землях. На відбудову церкви в Яворові він зібрав 6,000 долярів.

Звідусіль Бенко отримував подяки за благородні вчинки. Ось рядки з листа від о. Петра, пароха церкви в Яворові:

„Після вашого перебування у нас, в Яворові, багато чого змінилось. Силою нашої церкви та парафіян поставили пам'ятник Андрею Шептицькому. Також побудували дзвіницю, зробили доріжку із плитки біля церкви. Я побудував невелику церкву в селі Іваники. У цьому селі загинув великий патріот і лікар Юрій Липа. Силами нашої церкви та лікарів зі Львова виготовляється пам'ятник Юрію Липі. Якщо Господь допоможе, то плянуємо відкрити цей пам'ятник у селі Іваники. Може де у церквах є фелони, яких не уживають, а тут вони б ще послужили.

Маю ще горе з внучкою, в якої пухлина в голові. Треба негайно робити операцію, але за кордоном. На цю операцію треба велику суму грошей. Дякую о. Ярославу Налиснику, який відчув наше горе і дав 900 долярів".

Д-р Степан Воляник,
Парма, Огайо

СВІЙ ДО СВОГО

Нас порадували ваші подарунки

До вас звертаються службовці військової частини з м. Чорткова Тернопільської области. Просимо надрукувати в часописі нашого листа до дорогих нам українців у далекій Америці, адже вони вже протягом чотирьох років не забувають про нас, вояків Української армії.

Доброго дня, шановні пані Тетяно і пані Марто Ясінські!

Зі словами щирої подяки звертається до вас командир відділення, молодший сержант Володимир Лучишин. Від імені особового складу сотні і від себе особисто дуже дякуємо вам за те, що в такий складний час підтримали нас в Різдвяні та Великодні свята, підняли настрій молодим хлопцям – захисникам незалежної України.

Ваші подарунки, які ми одержали через майора В.М. Косара, принесли нам радість і задоволення. Подяка щира вам від моїх товаришів по службі, зокрема В. Кушніра, Ю. Рихла, В. Леськіва, Я. Мошука, В. Йосика, Я. Олексіва та інших воїнів строкової служби.

Декілька слів про себе і своїх друзів. Родом ми з Тернопільщини, Черніевеччини, Львівщини, з різних куточків України. Служба наша проходить добре. Незабаром звільняюся в запас і завжди буду згадувати чудові подарунки, одержані від вас. Стараємось добре служити, підтримувати один одного у важкий час. Наш підрозділ (військова оркестра) виконує свої завдання справно: граємо українські марші, твори композиторів-клясиків. Читаємо книги, прислані вами й іншими добродіями, вивчаємо історію свого краю.

Вояки з саморобним плякатом-подякою.

Зичимо вам і вашим родинам міцного здоров'я, чудового настрою і мирного неба над головою. Передаємо вітання також Лідії Кей з Велінгфорду, Олі і Оксані Третяк з Матавану, Марії Чижик з Чикаго, Ользі Морозевич з Лейквуду, Степанові Галикові з Дулуту.

З повагою до вас

Володимир Лучишин,
командир відділення, молодший сержант, і всі вояки сотні

Наталя хоче говорити

В мене, 23-річної жінки, опинилося на руках два інваліди, які потребують хірургічного лікування. Чоловік потрапив в аварію і не може ходити без палиці, бо в нього псується кульшовий суглоб.

Дочка Наталя народилася інвалідом, їй зробили вже три операції, але ще треба робити, щоб вона могла сама їсти і виразно говорити. Вона цього дуже хоче. Я вас дуже прошу допомогти нашій сім'ї, хто чим може, бо я сама вже не маю сил подужати, а люди в нашому селі теж не можуть нам постійно помагати, бо усі бідні, платні не отримують по кілька років.

Наталочка Мишталь

Тетяна Мишталь,
село Малі Заліщики, Бучацького району, Тернопільської области

Чи ходитиме Михайлик?

Мої свояки, Катерина та Ярослав Юрковські, живуть на Лемківщині, в селі Команчі. Бог обдарував їх трьома синами – Петром, Іванком і Михайликом. Але найменший син народився з великою вадою – пошкодженням спинного мозку. Відразу після народження Михайликові зробили операцію, але вона не допомогла. Батьки носять його на руках, або він сам човгає по підлозі, спираючись на ліктях. На його спині поступово наростає горб. Покищо Михайликові три роки, він несвідомий свого каліцтва. Але час йде і хлопчик зрозуміє, що уже ніколи не підведеться із землі. Михайликові батьки прислали мені плівки рентґенових пересвітлень їхнього синочка. Американські лікарі ствердили, що хірургічна операція може принести хлопчику одужання. Звичайно, потрібна фінансова допомога. Тому я й звертаюся до вас, дорогі земляки, з проханням допомогти Михайликові.

Ваші пожертви прошу надсилати на спеціяльний рахунок в кредитівці „Самопоміч", ч. **9303-000. Selfreliance UA, FBO Maria Pawlik 53 Orchard Rd, Maplewood N. J. 07040.**

Марія Павлик,
Мейплвуд, Н. Дж.

Тепер не 1933-ий рік, а діти у Львові голодують

Я постійно з цікавістю читаю "Свободу" і бачу, як газета прагне допомогти людям в Україні. Недавно мені потрапила до рук львівська газета "Експрес", з якої я довідалась про голодних дітей львів'янки Марії Махової.

На жаль, я не можу їй допомогти, бо сама не працюю, а ще й допомагаю в Україні батькам-пенсіонерам і мамі чоловіка. Але може серед читачів є люди, які допоможуть Марії та її діточкам?

Мирослава Сулик,
Байон, Н.Дж.

Від редакції. *У надісланій нашою читачкою вирізці з газети "Експрес" львівські журналісти Світлана Мартинець і Олександер Коцький-Боб'як розповіли про кількох людей, які голодують у Львові. Серед них шестеро дітей Марії Махової. Навіть хліб вони мають не щоденно. 63-річна Ганна Юшко живе з чоловіком і сином-інвалідом. Їхня пенсія становить 47 гривень (12 долярів), тому сім'я голодує.*

Головний лікар лікарні швидкої медичної допомоги Львова Мирон Борисевич розповідає, що незаможні львів'яни намагаються будьщо потрапити до лікарні, де сяк-так годують хворих і є надія не померти від виснаження.

Лікарі про це знають, але не наважуються відмовляти голодним людям, тримають їх в лікарнях.

Прогресує виснаження через недостатнє і неповноцінне харчування. При розтині померлих лікарі бачать причини голодної смерти. але не насмілюються про це говорити вголос, бо ми живемо ж не в 1933 році!

Але трагедію породжує сама держава, яка затримує виплату платні, пенсій, стипендій і водночас підвищує ціни і оплату за різні послуги.

За статистикою, на одне робоче місце претендують сто осіб. Газета запитує: "Що ж робити решті? Красти, вбивати чи тихо чекати смерти?"

Ми вміщуємо цього листа з коментарем в надії, що їх прочитають в наших допомогових організаціях і спроможуться подати допомогу мешканцям Львова, який поволі перетворюється з духовної столиці України на цвинтар жертв голоду.

ЗВІДУСІЛЬ

Фотографію підроблено

Офіційну фотографію з вінчання принца Едварда, наймолодшого сина англійської королеви, з Софією Рис-Джовнс, котре відбулося минулої суботи, 19 червня, треба було підробити, бо принц Вільям не мав відповідно радісного вигляду обличчя. Фотограф сер Джофрі Шакерлі сказав, що принц Едвард це завважив і попросив надати обличчю Вільяма відповідного усміху. Цифровим способом вдалося перенести усміхненого Вільяма на світлину з іншої фотографії .

Росія фотографує Польщу

Минулого тижня до Варшави прибув спеціяльний російський літак Ан-30Б, який має фотографувати цю країну за програмою „Відкрите небо". Таке завдання в Польщі вже виконали летуни США і України. Польща для фотографування України наймала український літак. До речі, Росія досі не ратифікувала міжнародної угоди про „Відкрите небо".

Українки не винні

Польська газета „Нови дзеннік" в Нью-Йорку пише, що українські дівчата і жінки, які потрапили в тенета продавців „живого товару", переважно не були обізнані з існуванням в світі цього злочинного бізнесу. Вони просто повірили в реальність заробітку в поважних західніх фірмах. Україна щойно розпочала боротьбу з такою злочинністю.

Схвалено позичку Китаєві

Світовий банк надав позичку Китаєві для здійснення програми запобігання убогості. США протестували, бо згадана китайська програма включає переселення 58,000 етнічних китайців на землі, історично оброблювані тибетцями, американці ж уважають, що Світовий банк не повинен платити за програми, котрі поліпшують існування одних людей коштом убогости інших.

Чи поховають Леніна?

У Державній думі Росії порушено питання дальшої долі тіла Володимира Ульянова (Леніна) в зв'язку з публікаціями преси про наступне поховання його в Петербурзі. Комуніст Юрій Никифоренко звинуватив представника президента Росії в Думі Олександра Котенкова у замовчуванні цієї теми. Той відповів, що до появи декрету про таке поховання йому не має про що говорити.

Чехи готові зайняти свої позиції в Косові

Чеський міністер закордонних справ Ян Каван сказав, що чеська військова розвідувальна частина кількістю 126 осіб вже цього тижня прибуде до Косова. Військова частина є добре підготована до своєї служби, і „підтвердить добре ім'я, що його здобув чеський батальйон у Боснії".

Україна: анатомія президентських перегонів

(Закінчення зі стор. 5)

ністер закордонних справ України Генадій Удовенко, очевидно, влада розраховувала, що він буде покладистішим, ніж Чорновіл чи хтось інший з його прибічників.

Друге завдання команди Кучми – не допустити єдиного лівого кандидата, тим більше, щоб цим єдиним кандидатом став Олександер Мороз, який у цьому випадку міг би перемогти з першого заходу. І тут кучмісти виявили чимало кмітливости й винахідливости. Чітко був невтралізований найзапекліший опонент Кучми Павло Лазаренко, у якого намітилося зближення з Морозом: його звинуватили в обмиванні великих нечистих коштів, але випустили за кордон, щоб не заважав тут, в Україні, – дуже вже багато знає про своїх суперників.

Цим було впольовано двох зайців: в особі Лазаренка усунуто небезпечного опонента і кинуто тінь на Мороза – не менш небезпечного суперника. Відбито від Мороза Селянську партію, запущено чорну кішку між ним і Симоненком.

Негласна підтримка прогресивної соціялістки Наталії Вітренко з боку президентського оточення, яка з особливою затятістю атакувала Мороза, звинувачуючи його в ренегатстві, також мала на меті не допустити єдности серед лівих. Така політика кучмістів дала підстави політологам назвати феномен Вітренко породженням команди Кучми. Але незбагненна Вітренко вийшла з-під впливу, вона висунулась в претенденти і не проти сама зайняти президентське крісло. Тепер ті, що її породили, не знають, як бути з нею далі.

Таким самим породженням Кучми є й Олександер Ткаченко – без згоди Президента він ніколи не став би спікером, а згоду Кучма дав, щоб не допустити обрання головою Верховної Ради Олександра Мороза. Він гадав, що Ткаченка, який перед цим заприсягався на кожному кроці, що не кандидуватиме в президенти, будуть тримати в полі льояльности старі гріхи, зокрема ті 75 млн. долярів американських кредитів, які Ткаченко взяв під ґарантію держави для своєї асоціяції "Земля і люди" і не повернув. Але тут Президент прорахувався: плював Ткаченко на свої обіцянки, так само, як і на борги, і сам замахнувся на президентську кучму.

Третя лінія команди Кучми – зібрати під свої прапори якомога більше прихильників чи бодай попутників. Для цього було перехоплено дуже правильний і життєво актуальний, але не реалізований через розбрат, лозунг правих про консолідацію українського суспільства.

Так народилося об'єднання "Злагода", яке очолив прем'єр Валерій Пустовойтенко і до якого в адміністративному порядку загнали всіх, кого тільки можна було. Оформлена організаційно "Злагода" фактично не має ідейної єдности і, найімовірніше, під час таємного голосування продемонструє позицію, протилежну задекларованій. До того ж у самому суспільстві ставлення до такого штучного об'єднання все виразніше набирало скептичного забарвлення.

Все це змусило оточення Президента шукати практичніших і ефективніших важелів впливу на електорат. Тоді було вирішено всі кишенькові, залежні від нинішньої влади партії зібрати під штандарти Кучми. Таких знайшлося аж... 12 з майже сімдесяти сущих – від Народно-Демократичної партії, яку очолив прем'єр Пустовойтенко, після того, як її залишила група фундаторів на чолі з Анатолієм Матвієнком, які не підтримали Кучму, бо вважали його переобрання трагедією для України, – до Соціял-Демократичної партії (об'єднаної), керівництво якою перебрав віце-спікер Віктор Медведчук після того, як її покинув колишній голова Василь Онопенко майже з половиною своїх партійних однодумців.

Політичний діяпазон цієї групи дуже розмитий: від республіканських християн-демократів під орудою Миколи Поровського до мусульманської партії Рашида Брагіна. Це мало б демонструвати вірність різних сил Леонідові Кучмі, насправді ж свідчить про штучність (вимушеність) структури – не тільки рядові члени, а й багато хто з керівництва партій-декляраторів відверто заявляють про свою незгоду підтримувати нинішнього Президента.

Отже, зовнішня демонстрація нібито широкої підтримки Леоніда Кучми, розрахована на одурманення громадської думки, зовсім не відповідає дійсному станові речей. Це розуміє президентське оточення, і шукає нових шляхів та засобів для обрання свого годувальника Президентом на наступні п'ять років.

Боротьба під ковдрою

Так можна назвати те, що робиться і відбувається в процесі президентських перегонів – без зайвої реклями і зовні нібито не пов'язане з виборами, тому для невтаємничених невідоме. Леонід Кучма раніше від інших почав готуватися до виборів.

Передусім він провів значну кадрову чистку. Змінено такі силові структури, як Служба безпеки, Прикордонні війська, Національна гвардія, а також такі важливі структури, як Митниця, Податкова адміністрація. Вкотре вже перетасовано міністерську колоду карт. Після парляментських виборів проведено заміни кількасот адміністраторів областей, міст, районів та їхніх заступників. Скрізь розставлено людей за критеріями особистої відданости чи родинности. Тобто підготовлено адміністративні важелі, за допомогою яких можна контролювати хід передвиборної кампанії та голосування і, звичайно ж, впливати на них.

Однак без певних позитивних (наочних) зрушень в економіці і в соціяльній сфері важко переконати електорат голосувати за Кучму. **Найболючіше питання – багатомільярдна заборгованість держави перед пенсіонерами і мільйонами працівників так званої бюджетної сфери – вчителями, лікарями, викладачами університетів та інститутів, офіцерським корпусом.** Де взяти ці мільярди, щоб виплатити людям заборговане, коли державна скарбниця світить дірками? Виробництво стоїть – отже, на нього нема надії. Податковий тиск далі збільшувати нікуди – уже існуючий неможливо витримувати.

Залишається два – в кінцевому підсумку згубні, але такі, що можуть дати миттєвий ефект – шляхи, що вигідні і президентському оточенню, і певним силам у Верховній Раді. Перший: добитися нових кредитів від Заходу і за їх рахунок послабити соціяльну кризу, не думаючи, хто і як розраховуватиметься за них – то буде потім. Другий: запустити друкарський верстат, себто стати на шлях емісії національної валюти, що викличе нове обезцінення грошей – знову ж таки пізніше.

З міжнародними фінансовими структурами ведуться переговори, кредити обіцяють, але при цьому до України виставляються досить жорсткі і непопулярні вимоги. Що стосується емісії, то тут на перешкоді тверда позиція і непоступливість Національного банку на чолі з Віктором Ющенком.

Атаки на Ющенка, схоже, не увінчалися успіхом, і тоді Л.Кучма, замість накласти вето, підписує ухвалений Верховною Радою Закон "Про Національний банк України", за яким зводиться нанівець роль правління Нацбанку, а всі важливі питання вирішуватиме адміністрація. Таким чином, Президент стабільність гривні приніс у жертву власним передвиборним інтересам. Емісія не за горами.

З розгортанням президентських перегонів для Кучми актуалізувалася проблема невтралізації серйозних суперників ще до реєстрації їх кандидатами, тобто у процесі збирання мільйона підписів виборців на підтримку. Тут головна роля відводиться Центрвиборчкому. Голові цього найголовнішого в період кампанії органові Михайлові Рябцеві указом Президента було присвоєно почесне звання "Заслужений юрист України".

Дехто з політологів розцінив такий крок як своєрідний підкуп: якщо й не заслужив, то відслужить. А Центральна виборча комісія може цілком леґітимно підіграти кому завгодно і кому завгодно вставити палку в колесо.

Зібрати мільйон підписів на підтримку не всім так легко, як Кучмі, який для цього використовує випробувані адміністративні методи. Згадана комісія ще більше ускладнила цей процес процедурними нормами. Скажімо, виборець зобов'язаний тільки власноруч заповнити відповідну графу підписного листа: уявіть, у якій ситуації опинилися люди похилого віку (а їх до 30 відсотків) та хворі, у яких розум світлий, але рука дрижить. Для комісії ж важливіше каліграфія виборця, ніж його підпис, і замість займатися організацією виборчого процесу і контролі за ним, члени комісії роблять графологічні дослідження.

Та ж комісія вирішила, що підписний лист можна заповнювати лише в одному населеному пункті, незалежно від того, чи це місто, чи хутір на п'ять хат, коли треба закривати листи з якимось десятком підписів.

Коли ж Олександер Мороз, який більше опирається на сільський електорат, звернувся, щоб йому у зв'язку з такою жорсткою інструкцією видали додаткову кількість бланків підписних листів, комісія безпідставно відмовила. Колеґія у цивільних справах Верховного суду визнала дії Центрвиборчкому незаконними, тоді Рябець звернувся до Генеральної прокуратури і та опротестувала рішення Колеґії. Пленум Верховного суду відхилив протест Генпрокуратури – але ж дорогоцінний час збігає.

Першим, як і треба було сподіватися, підписи на підтримку здав Центрвиборчкому Леонід Кучма – близько 2 мільйонів. І тут комісія робить свій черговий крок: вибраковує десятки, якщо не сотні, тисяч підписів, бо вони нібито заповнені не за формою чи не тим почерком.

Для Кучми це аж нічим не загрожує, але створено прецедент для тиску на інших: мовляв, якщо у самого Президента 20 відсотків підписів не зараховано, то чому ж це саме не зробити в будь-кого іншого.

Таким чином, претендент, який з великим трудом зібрав підписів, наприклад, мільйон з невеличким гаком, легко може бути незареєстрований кандидатом з волі Центральної виборчої комісії. **Отже, безневинний, на перший погляд, процес збирання підписів перетворюється у певну селекцію кандидатів.**

Виконавча влада на місцях за відповідною вказівкою може вигідному претендентові посприяти у збиранні підписів, а невигідному – навпаки, перешкоджати (і за сигналами з місць, уже це робить). Справу ж може довершити у потрібному напрямкові Центральна комісія під керівництвом заслуженого юриста України.

Це лише деякі факти "боротьби під ковдрою" у ході передвиборної президентської кампанії, але вони чітко характеризують рівень української демократії.

Віталій Карпенко

(Закінчення в наступному числі)

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Виставка картин мистця Богдана Божемського

Заходами 8-го Відділу Союзу Українок, ім. Алли Горської від 7 до 9 травня в залі домівки Союзу Українок в Астродомі св. Йосафата в Пармі відбулася успішна виставка картин мистця Богдана Божемського.

Він народився в 1923 році в Коломиї. Чудові краєвиди і краса природи Гуцульщини додавали мистцеві духової наснаги і різьбили стиль його різноманітної та кольоритної творчости. Навчатися малярству і графіці почав ще в Академії Мистецтва у Львові.

У 1947 році опинився в США, а в 1951 році успішно закінчив Високу Школу Мистецтва ім. Купера в Нью-Йорку, під керівництвом Едвіна Дікінзона і Роберта Кватгмеса. Темою його малюнків були фолькльорні і фігуральні композиції карпатських гір і гуцулів. Б. Божемський брав участь у групових та індивідуальних галереях і виставках в США, Канаді, Европі і Африці. Він є людиною дуже релігійною і, за його словами, – посднання з Творцем є джерелом надхнення і творчости. Сам процес творення є могутньою силою і злукою душі з Богом, а краса природи є поштовхом до праці.

У мистця Божемського малюнки квітів прямо пахнуть природним ароматом. В його творах – квітах, краєвидах, іконах і портретах відчувається кольорит, пульсування динамічного живчика. Він експресіоніст і реаліст, але своєрідного стилю. Його картини до вас наче говорять і їх хочеться слухати. Вони створюють справжній діяпазон емоцій, а над усе – спокійного, відпруженого ліризму.

Д-р Володимир Боднар

В Чикаґо готується нова мистецька виставка

В Українському інституті модерного мистецтва в Чикаґо, в п'ятницю, 9 липня, відкривається мистецька виставка „Серйозна гра". Її готує куратор Марісса Волощук.

Виставка складатиметься з її картин і творів чикаґських митців Лори Данієлс, Метт Дейвіс, Марка Діяза, Джастін Мішел, Кірстен Сталтмен, Джек Слос і Аарона Векслера. Вони виставляють різьби, малюнки, відео і знімки. Виставка триватиме від 9 липня до 8 серпня, а її відкриття призначене на 6-ту годину вечора в п'ятницю, 8 липня.

Адреса Українського інституту модерного мистецтва – **2320 West Chicago Avenue, Chicago.**

З когорти народних майстрів

Наприкінці травня в Українському Культурному Осередку в Чикаґо відбулася триденна виставка творів народного майстра України Івана Сколоздри з села Розвадова на Львівщині.

Ця виставка стала можливою завдяки патронатові Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка в Чикаґо, який уже понад сорок років підтримує і пропагує творчість наших мистців, розсіяних по всьому світі. Але вперше в

І. Сколоздра. „Гуцул".

історії Літературного Фонду виставка відкрила нам поезію української душі у взаємозв'язку малярства, музики та слова.

Ми побачили майже 60 унікальних шедеврів живопису на склі видатного майстра, який своєю творчістю збагатив культуру українського народу в европейському контексті. Іван Сколоздра на сьогодні є єдиним в Україні самодіяльним художником-самородком, який відродив традиційний вид народного мистецтва – живопис на склі, яке своїм корінням сягає ще часів Риму і Візантії. Його картини манять фантастично чарівними кольорами, дихають свіжістю трав, дзвенять пташиним співом, неповторним голосом сопілки. Просто вражає спостережливість мистця, його геніяльний хист, внутрішня теплота і тонкий гумор, що дозволяють йому творити таке багатство сюжетів. Він бо своїм поетичним надхненням зумів із дна зачарованої душі всі свої знання про неньку-Україну і всю любов до неї перелити на скло, що „крихке, мов душа" (Богдан Стельмах). На сьогодні в творчому доробку майстра є понад 300 картин, на яких відображено трагічні сторінки історії України, героїчний епос козаччини, дороги чумаків, обряди, звичаї, народні свята, образи творів Тараса Шевченка, Лесі Українки, Василя Симоненка, Ліни Костенко, портрети майстрів народної творчости Катерини Білокур і Марії Приймаченко, Параски Хоми, Никифора і гончаря Олекси Бахматюка.

Для цього роду мистецтва замало таланту. Іван Сколоздра багато досягнув самоосвітою. Він цікавиться світовим малярством, музикою і архітектурою. Полиці його бібліотеки аж вгинаються від книг на різні теми. Він захоплений оперою, балетом, театром. На одній прекрасній картині намалював він молоду, прегарну жінку, з оголеного тіла якої прямо в небо виростає розлоге зелене дерево. А поміж листям крони – голови гетьманів і козаків, світочів української літератури та народних кобзарів. Неподалік молодої красуні розкидані розкішні гарбузи... Чи часом це не алегорія нашої прекрасної України, яка, хоч окрадена та ошукана, не хоче знову опинитися в чужому ярмі, а відважно розплачується... гарбузами!?

Я особисто хочу прирівняти творчість Івана Сколоздри до духовної висоти, яку досягнув глухонімий лемко Никифор Дровняк з Криниці. Никифор був цілковито неграмотним, але малював щодня і вважав себе малярем, бо без цього не вмів жити. Та коли Никифорові наївно милі картини нерідко темні (мистець не мав відповідних олівців, фарб і малярського приладдя), у Сколоздри вони постають в цілій гамі веселкових кольорів і свідчать про аристократичність світосприймання.

Заслужений діяч мистецтв України, лавреат Державної премії ім. Т. Шевченка Іван Гончар сказав: „Іван Миколайович Сколоздра збагатив нашу народну культуру своєю творчістю як у живописі, так і в скульптурі. Що не картина, то шедевр, що не картина, то філософія, гимн життю. Іван Сколоздра увібрав у себе море фантазії. Це мистець у справжньому розумінні цього слова. Прекрасно, коли в одній людині бачиш такий могутній сплеск народної культури, генетичної пам'яті".

Іван Сколоздра здобув широке визнання у шанувальників народного мистецтва. Його твори знаходяться у музеях Львова і Києва, експонувалися в Польщі, Франції. У видавництві „Мистецтво" в Києві в 1990 році вийшла монографія „Живопис на склі". Її автор-упорядник – знаний в Україні мистецтвознавець Василь Норкович. Резюме про І. Сколоздру подане українською, російською, англійською, французькою і німецькою мовами. Альбом вміщає репродукції 78 картин.

Василь Норкович з групою інших мистецтвознавців видав ще один мистецький альбом про народних майстрів України (XVIII-XIX століть), в якому також є короткі дані про Івана Сколоздру і репродукції його картин. Окрім того, спорадично виходять календарі з його малюнками та вітальні і святочні карточки.

На виставці, яку відкрила голова Фонду мгр. Орися Антонович, слово про малярство на склі виголосив художник Юрій Віктюк, про мистця розповіла Олександра Мудра, а мелодії на народних інструментах виконав почесний гість з України, віртуоз-сопілкар Василь Петрованчук.

Опісля виставка переїде до галерії мистців Катерини і о. Володимира Немирів „Світлиця" в Пармі (Гайтс), Огайо, де буде змога оглядати її протягом червня. А восени буде проходити в приміщеннях Посольства України у Вашінгтоні.

Олександра Мудра,
пресова референтка Літературного

У В А Г А !

Земляки Копичинецько-Гусятинського повіту.

Подаємо список жертводавців, які зложили свої пожертви на перевидання книжки про працю та боротьбу учасників підпілля ОУН-УПА на теренах Копичинецької округи від початку 20-х до 50-х років, авторства Богдана Савки *„ЗАБУТИ НЕ МАЄМО ПРАВА"*:

по	200	дол.	д-р Михайло Палій, Ака Перейма;
	195		Стефанія Багрій-Шкляр (перечислено з кан. дол. на амер.);
по	150		д-р Асколь д Лозинський, Дзвенислава Мартюк-Захарчук;
по	100		д-р Лариса Лозинська-Кий, Марія Сафіян-Лозинська, Катря Брикович і Ярослав Червонюк, д-р Степан Ворох, Рома Рудич-Салик;
	75		Мирон Кушнір;
	61		Дмитро Бицик (з виміни кан. дол.);
по	50		інж. Володимир Гнатківський, Дарія Елиїв-Леськів, Таня Клим-Осадца, Василь Білан, Зенко Елиїв, Ярослав Клим, Михайло Паламар, д-р Ярослав Качай;
	30		Ярослава Томашівська-Крижанівська;
по	25		Ліда Фірчук-Гайдучок, Люба Фірчук, Станислав Берегулька, Наталка Турчин-Ласовська, Наталка Шпікула-Големба.
Разом			2,086 дол.

Сердечно дякуємо нашим землякам за пожертви на цю дуже корисну ціль.

Автор: Богдан Савка

За Ініціативний Комітет:
Марія Сафіян-Лозинська, Мирон Кушнір

Л. Кучма в Польщі

(Закінчення зі стор. 1)

дент України вважає важливим розвиток міжпарляментських зв'язків між Україною та Польщею. Про це він заявив під час зустрічі з маршалом сейму Польщі Матеєм Блажинським. На його думку, польські парляментарії можуть поділитися досвідом роботи з українськими депутатами. Для частини українських депутатів, які вважають головною політичну, а не законодавчу діяльність, польський досвід був би корисним, вважає Президент України. Розбудова відносин між Україною і Польщею не лише в інтересах цих країн, але й Европи і світу в цілому, - заявив Президент Республіки Польща Олександер Квасневський на пресконференції у Варшаві після зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою. Він повідомив, що президенти обговорили питання економічного, реґіонального, прикордонного співробітництва, а також европейської безпеки, спільних зусиль щодо врегулювання балканської проблеми. За словами Президента Польщі, кордони між нашими країнами мають бути відкритими, дружніми для людей, але водночас бути захищені від терористів, контрабандистів та всіх, хто хоче зловживати їх відкритістю. Президенти детально обговорили участь Польщі у Балто-Чорноморській конференції, що пройде в Ялті, мета якої - не допустити нового переділу Европи.

Картина ...

(Закінчення зі стор. 1)

дер комуністів Петро Симоненко (відповідно 11 і 9 відс.). Лідер Соцпартії Олександер Мороз посідає четверте місце (7 і 8 відс.). П'яте місце, набравши по 3 відсотки, ділять між собою екс-прем'єр-міністер України Євген Марчук (травень - 4 відс.) та голова ВР України Олександер Ткаченко (у травні - 3 відс.). Лідер партії "Реформи та порядок" Віктор Пинзеник (у травні - 3 відс.) та голова Руху Генадій Удовенко мають по 2 відсотки голосів опитаних. У червневому загальноукраїнському опитуванні громадської думки взяло участь 1200 громадян України за усіма соціяльно-демографічними ознаками. Похибка вибірки не перевищує 3 відсотки.

Лідер Соціялістичної партії України Олександер Мороз переконаний у тому, що вийде в другий тур президентських виборів. Про це він заявив у ході зустрічі з громадськістю Кіровоградщини . За словами претендента на пост Президента, для нього "немає значення, хто буде іншим суперником", оскільки "нинішній Президент ні на вихід у другий тур, ні взагалі на перемогу жодних шансів не має". О.Мороз оцінив шанси Леоніда Кучми на перемогу як "нульові" у разі, якщо результати виборів не будуть зфальсифіковані.

Представники дев'яти обласних організацій політичних партій, об'єднання "Нова Україна" та громадських організацій підписали заяву про створення регіонального бльоку на підтримку Леоніда Кучми на виборах Президента України. У заяві йдеться про те, що обласні організації політичних партій беруть зобов'язання під час президентської кампанії забезпечити координацію дій, проведення спільних громадсько-політичних акцій, погодження спільного використання організаційних, матеріяльно-технічних та фінансових можливостей.

Об'єднання "Відкрита політика" вважає неприйнятною підтримку на президентських виборах кандидатур Президента України Леоніда Кучми, лідера ПСПУ Наталії Вітренко, лідера КПУ Петра Симоненка та голови ВР Олександра Ткаченка. В заяві ради об'єднання, що відбулася в понеділок, зверненій до названих політиків, відзначається: "На жаль, аналіз результатів діяльности кожного з вас, ваші публічні висловлювання дозволяють зробити висновок: вибираючи між вами, українські виборці вибиратимуть між учорашнім і позавчорашнім днем, між мафіозно-олігархічним сценарієм розвитку і комуністичним реваншем. Тому, якщо ваші заяви про любов до України є щирими, рада Всеукраїнського об'єднання "Відкрита політика" закликає вас тверезо оцінити свої можливості змінити ситуацію в державі на краще й відмовитися від подальшої боротьби за пост Президента України". Об'єднання "Відкрита політика" запевнило, що зробить все для того, щоб патріотичні, демократичні, реформаторські, антикорупційні громадсько-політичні сили України визначилися з єдиною узгодженою кандидатурою, яка матиме реальні шанси перемогти.

На підтримку претендента у кандидати на пост Президента України Генадія Удовенка зібрано майже 600 тис. підписів, найбільше - в Києві, Львівській, Запорізькій, Кіровоградській, Тернопільській обл. Такі дані було наведено на політраді Народного Руху України, де обговорювався хід збирання підписів на підтримку рухівської кандидатури.

Як повідомив Рух-прес, належну кількість підписів буде зібрано попри нелегку ситуацію в партії, спричинену спробою розколу, жорсткі вимоги до процедури збирання підписів та перешкоди, які чинить влада на місцях.

День Незалежности...

(Закінчення зі стор. 1)

рука могутньої Великої Британії. Колоністи Америки були готові їх рішуче захищати.

Отже, 1 червня 1976 року Континентальний Конгрес, зібраний у Стейтовому будинку, котрий 75 років пізніше переіменовано на Дім Незалежности, вирішив прийняти пропоновану представником Вірджінії Ричардом Генрі Лі рекомендацію, щоб Конгрес заявив, що „ці колонії є, і за правом повинні бути вільними і незалежними державами..." Того ж дня вибрано комітет з метою запропонувати текст Деклярації Незалежности, в складі: Джон Адамс, Бенджамин Франклін, Роджер Шерман, Роберт Лівінгстон і Томас Джеферсон. Комітет виконав волю Конгресу, і 28 червня 1776 року Т. Джеферсон звітував про це Конгресові.

Шість днів пізніше, **4 липня 1776 року, представники тринадцяти З'єднаних Стейтів Америки у Конґресі одноголосно урочисто схвалили Деклярацію Незалежности.** У першому реченні Американської Деклярації Незалежности говориться: „Коли в перебігу історії людства одному народові доведеться розірвати політичні зв'язки, що єднали його з іншими, і зайняти серед держав світу окреме й рівне становище, на яке йому дають право закони природи і закони Бога природи, належна пошана до поглядів людства вимагає з'ясувати причини, що спонукали його відокремитися". Це виснює світові, чому саме колонії були змушені відірватися від Великої Британії, та вичисляє цілий ряд зневажання і ламання їхніх прав парляментом і королем, підкреслює, як довго і терпеливо чекали колоністи, доки не усвідомили, що відокремлення – це єдиний вихід. У другому розділі Деклярації Американської Незалежности представлено її філософську основу, вияснення, чому королівські акти були порушенням природних прав колоністів і чому вони, колоністи, мали право, а то й обов'язок скинути королівську владу і встановити свою.

Про свої природні права колоністи говорили давно, а Т. Джеферсон, автор Деклярації Незалежности, висловив це ясними словами: **„Ми вважаємо очевидною ту правду, що всі люди були створені рівними, що Творець наділив їх певними невід'ємними правами, між якими є життя, воля і прагнення до щастя... Державна влада встановлена для охорони цих прав... свою силу вона має від громадян.., коли надуживає ту силу з метою встановити тиранію, громадяни мають право скинути дану владу і встановити нову...".**

Ця славна подія, котру американці, мабуть, найбільш урочисто святкують щорічно 4 липня, була формальним початком Американської Революції. Деклярація Незалежности була чимось куди більшим, як тільки проголошенням війни. Це був перший вагомий документ в історії нації, ім'я котрої в майбутньому стало символом волі для цілого світу. Новим тоді було саме проголошення ідеї природних прав, котрі творили основу дійсного суспільства, – тобто тих прав, які просто належать всім людям і котрих ніхто не може позбавити: права на „життя, волю і змагання до щастя". З того логічно випливали завдання для влади – утвердити ці права шляхом законів.

Американська Деклярація Незалежности та щорічні святкування того історичного дня, від якого нас віддаляють 223 роки, в якому здійснено цей акт, спонукає кожного року до завжди актуальних роздумів – про надзвичайну відповідальність тих представників тодішніх американських колоній, котрі розуміли конечність своєї незалежности й були готові віддати все для її утвердження.

Треба в пошані схилити голови перед тими, чиї підписи стоять на тому преважливому документі, що дав початок майбутній світовій потузі – Америці, символові і оборонцеві волі в цілому світі.

Заява Президента
(КОМЕНТАР)

(Закінчення зі стор. 2)

З контексту войовничого комуністичного безбожництва Президент Кучма виокремлює злочини режиму проти Української Автокефальної Православної і Української Греко–Католицької Церков, що не тільки надає заяві об'єктивности, але й актуалізує її, бо тут на гадку приходять пекучі проблеми в житті суспільства, які дотепер не розв'язані.

І просто тяжко затамувати в собі почуття жалю з того приводу, що чесне і мужнє визнання Президента Кучми стосується тільки „спадщини минулого" і не доходить до очевидного факту, що те антирелігійне, антицерковне державне минуле продовжує впливати на сьогоднішній стан справ.

Говорити про повернення парафіянам культових споруд, церковних атрибутів і майна, й разом з тим обминати мовчанкою, що запорукою оздоровлення духовного клімату в Україні, запорукою відродження української нації є об'єднання більшости спільноти навколо свого власного київсько–християнського центру, — такий підхід Президента не може не розчаровувати.

Більше того: коли Л. Кучма говорить про поліпшення в українському суспільстві морально-психологічної атмосфери, добре знаючи, що київська державно–політична бюрократія – значною мірою національно несвідома, а то й антиукраїнська – сприяє утвердженню московського православ'я в Україні, то можемо очікувати не поліпшення, а дальшого погіршення тієї атмосфери. І якщо говорити правду до кінця, то не тільки за брутальне щодо релігії комуністичне минуле держава мала б просити пробачення.

Вже за роки української незалежности державна верхівка тяжко завинила саме перед тією Церквою, яка стала на бік відродження української нації – перед Українською Православною Церквою Київського Патріярхату.

Якщо ж узяти до уваги те речення заяви, де Президент у схвальному сенсі згадує про „автономну" Православну Церкву після повалення царизму й утворення УНР, то це сприймається як спроба виправдати й сьогоднішнє існування російської Церкви в Україні, яка також вважає себе „автономною" від Москви.

В цьому важливому розумінні заява Президента не стільки відповідає на сьогоднішню духовну українську дійсність, скільки залишає по собі цілу низку запитальних знаків...

Зустріч з Анною Карванською-Байляк і Євгеном Місилом

Після появи в газеті („Свобода" від 16 квітня ц.р.) рецензії Левка Хмельковського „Любов і боротьба Анни Карванської", 64-ий Відділ СУА вирішив представити авторку ширшій публіці – на презентації її книжки 12 червня ц.р. в приміщенні НТШ в Нью-Йорку, де зібралася численна публіка.

Вітаючи авторку, голова 64-го Відділу Х. Навроцька підкреслила велику вартість цієї книжки для мемуаристики змагань УПА, подякувала авторці за написання того, про що мало хто знав. У зустрічі взяли участь Ніна Самокіш, яка прочитала найцікавіші цитати, і Люба Прокоп, яка подала перегляд публікацій про книжку у пресі.

В другій частині вечора публіка мала змогу познайомитися з автором книжки „Акція „Вісла" д-ром Євгеном Місилом, приїзд якого спонзорувала Фундація УВУ. Він розповів про другий том його праці „Депортація чи репатріяція".

Х.Н.

СПОРТ

В УКРАЇНІ

Чемпіонат Европи з художньої гімнастики

Наприкінці травня і на початку червня ц. р. в Будапешті відбувся чемпіонат Европи з художньої гімнастики, на який прибули кращі спортсменки усього світу, зокрема Олена Вітриченко з України, Аліна Кабаєва з Росії, Юлія Раскіна з Білорусі та інші. В складі команди України за особисту першість виступали О. Вітриченко і Т. Єрофсєва, в групових вправах – Т. Попова, Н. Жаданова, О. Андреєва, О. Хлєбородова, І. Глушак і Т. Бевзюк. Окремо виступала збірна юніорок в своїй групі.

В індивідуальних змаганнях Олена Вітриченко наприкінці турніру здобула дві золоті і одну срібну медалі з окремих видів програми. В багатоборстві Олена Вітриченко була на 6-му, а Тамара Єрофсєва – на 9-му місці. В групових вправах з багатоборства Україна зайняла 5-те місце – після Греції, Росії, Білорусі і Франції. В особистому багатоборстві перше місце зайняла А. Кабаєва з Росії, дальші місця – Ю. Раскіна з Білорусі, Є. Серано з Франції, Ю. Барсукова з Росії і Є. Павліна з Білорусі. Невтішні для української художньої гімнастики виступи спортсменок засвідчили, що збірна України була недостатньо підготовлена до цих великих змагань. Не сприяли виступам і чвари між провідними тренерками – Вітриченко і Серебрянською.

Олена Вітриченко

Тепер українським гімнастам треба готуватися до чемпіонату світу в Японії, де визначиться право на участь в Олімпіяді в Австралії.

Плавацькі фінали Українських літніх спортивних ігор

15–16 червня ц. р. в Харкові відбулися фінальні змагання з плавання Українських літніх спортивних ігор, що проходять під патронатом Президента України Леоніда Кучми. Попри економічні труднощі, внаслідок яких зачинено сотні плавацьких басейнів в Україні, цей вид спорту існує і вирощує плавців високої кляси. Згадаймо Дениса Силантьєва, якому в минулому році фінансово допомагав УСЦАК, за що і він віддячив званням чемпіона світу. Яна Клочкова і Дмитро Краєвський теж здобули звання чемпіонів світу.

Сучасний плавацький спорт в Україні завдячує своїми успіхами Андрієві Власкову, президентові Федерації плавання України. Андрій Власков був першим діячем спорту, який відважився на виступ плавацької збірної України під національним прапором на чемпіонаті світу в Монтреалі у 1990 році. Саме тоді УСЦАК оплатив переліт плаваків України до Канади. Завдяки зустрічі Власкова з діячами УСЦАК було створено Фонд відродження спорту в Україні, з якого дістали підтримку не тільки 40 спортивних федерацій України, але і збірні України на зимовій і літній олімпіядах.

На фінальних змаганнях в Харкові золоті медалі здобули (в жіночій групі): С. Бондаренко – 50 і 100 м., грудним стилем, Я. Клочкова – 200 м., „метеликом" і 200 м. змінним стилем, Н. Бересневa – 400 м., вільним стилем, (серед чоловіків): Д. Краєвський – 50 м., грудним стилем, П. Хмикін – 50 м., вільним стилем, Р. Званідзе – 100 м., вільним стилем, В. Николайчук – 100 м., горілиць. Плавацькі змагання Українських літніх спортивних ігор виявили ряд нових талантів, які ввійдуть до плавацької репрезентації України, що візьме участь в Олімпіяді 2000 року в Сиднеї, Австралія.

Календарець тенісових змагань –1999

3–4 липня	– УСЦАК–Схід, Союзівка
31 липня–1 серпня	– Подвійні ігри, Союзівка
4–6 вересня	– Першості УСЦАК, Союзівка
18–19 вересня	– КЛК, Союзівка
2–3 жовтня	– „Тризубівка"

В ДІЯСПОРІ

Чемпіонат УСЦАК з шахів

**Петро Радомський і Степан Стойко поділили 1–2 місце.
Петро Радомський – чемпіон 1999 року.**

Турнір за першість Української Спортової Централі Америки й Канади з шахів у 1999 році відбувся 12 червня на оселі УБСоюзу „Верховина". Цьогорічний турнір присвячено 75-річчю Українського Спортово-Виховного Товариства „Чорноморська Січ" в Нюарку, Нью-Джерзі, спонзора цього турніру.

У змаганнях, що пройшли за швайцарською системою із 5 рунд, взяли участь 20 шахістів з 6 спортивних товариств – „Чорноморська Січ"; „Довбуш", Нью-Гейвен, Конектикат; клюбу ім. Попеля, Бафало, Нью-Йорк; Українського шахового клюбу, Гартфорд, Конектикат; „Тризуб", Філядельфія, та „Українська Централя", Пасейк, Нью-Джерзі.

Перші два місця поділили шахісти-майстри з „Ч. Січі" – Петро Радомський і Степан Стойко, які здобули по 4.5 точки із 5 можливих. Переможці виграли по чотири партії, а між собою гри звели до нічиєї. Обидва одержали однакові грошові нагороди – по 175 дол., але титул чемпіона УСЦАК на 1999 рік присуджений П. Радомському – з огляду на кращі другорядні точки.

Чемпіонові вручено приз „Ч. Січі", присвячений її 75-річчю. Його ім'я буде записане на перехідній чаші чемпіонів УСЦАК, що її раніше встановила „Ч. Січ" в пам'ять інж. Льва Блонаровича. 3–4 місце поділили кандидати в майстри о. Мар'ян Процик (клюб імені Попеля) та інж. Зенон Шпон („Ч. Січ"), які здобули висліди 4:1, програвши тільки з чемпіоном П. Радомським. 5–9 місця (поділені) – д-р Ігор Подебрій (клюб імені Попеля), Сидір Новаківський („Тризуб"), Орест Коцюба („Укр. Централя"), Омелян Марків („Довбуш") та Олекса Подебрій (клюб імені Попеля). Усім вручені грошові нагороди. Останній виграв першу грошову нагороду для юнака і перехідну чашу УНСоюзу. У цій же групі О. Коцюба та О. Марків дістали грошові нагороди для учасників з рівнем популярности нижче 2000. Дальші результати: 10–11 місця (поділені) – інж. Леонід Харченко, („Ч. Січ") і Лев Марків („Довбуш"). 12–15 (поділені) – Дмитро Кулик („Ч. Січ"), Ераст Марків („Довбуш"), Петро Галадзан („УШК Гартфорд") і Йосип Гладун („УШК Гартфорд". 16–17 місця (поділені) Іван Філь („Ч. Січ") і Ярослав Кунцик („Довбуш"). 18–19 місця (поділені) Степан Мариняк („Довбуш") і Теодор Прокопів („Ч. Січ").

Турнір відкрив ланковий шахів УСЦАК і „Ч. Січі" д-р Орест Попович, який був директором турніру. Він привітав колишніх українських чемпіонів Північної Америки, а саме – першого чемпіона українців Східнього побережжя Америки інж. Зенона Шпона (1956 р.) та другого чемпіона, інж. Леоніда Харченка, (1957 р.), а також кількаразових чемпіонів УСЦАК – Степана Стойка і Петра Радомського.

До присутніх промовляв голова УСЦАК і „Ч. Січі" Мирон Стебельський, який висловив задоволення з присутности на турнірі молодших шахістів, наголосив, що спортивним життям діяспори цікавляться в Україні, найкращим доказом чого є видана недавно книжка Петра Безпалька „Шахісти української діяспори". Цю книжку він представив присутнім.

Книжку Петра Безпалька „Шахісти української діяспори" (Київ, 1998 р., 200 ст., тверда обкладинка) можна замовити за 12 до**лярів з пересилкою за адресою: Dr. Orest Popovych, 53 Estelle Ln., Howell, N. J. 07731.**

Ланка шахів УСЦАК

Матеріяли про події спорту подав ***Омелян Твардовський***

УКРАЇНСЬКІ ПРОБЛЕМИ

ЗБІРКА СТАТТЕЙ М. МЕЛЬНИКА від 1947 до 1998 р.

В-во Сучасність, Київ, 1999 р. Розмір 6.5 на 9.5 інча, 694 сторінок. Ціна 25 ам. долярів. Книжку треба замовляти у видавництві Smoloskyp, P.O.Box 8041, Bridgewater, NJ 08807. Tel. & Fax (908) 725-5322.

У своєму виступі на презентації книжки в домівці Спілки Письменників України в Києві (8 червня ц.р.) Михайло Горинь, колишній депутат Верховної Ради сказав, що спершу ставився скептично до книжки Мельника, та коли почав її читати, тоді не міг від неї відірватись, та що книжка Мельника – це літопис України за останніх п'ятдесят літ.

ЦІКАВО ЗНАТИ

В КІНЦІ ГАЗЕТИ

Крилатий Симаргл

(Закінчення з попереднього числа)

До речі, в Галичині знайдено браслет із вовками. У народі була тверда віра в те, що від 24 грудня до 6 січня (коли народжувався Новий Світ із води), а також в Івановy ніч (з 23 на 24 червня) людина могла перекинутися на вовка: на неї накидали або вовчу шкуру, або чарівний ремінь чи лик, замовлений закляттям, і людина ставала вовком, будучи ним до тих пір, поки чародійний пояс не витирався чи не був порваний. Тому не дивно, що на знайдених браслетах часто можна побачити на вовках взірчасті пояси. Людей, котрі були наділені здатністю перекидатися на вовків, називали „вовкулаки“, „вурдалаки“. Здебільшого ними вважалися люди знатного військового роду або ж волхви чи відуни, хоча в давнину кожен князь водночас сумiщав ще й функцію волхва. До речі, етимологічно слово „волхв“ чи „вовх“ пов'язане із „вовком“. З історії дійшли до нас билинні мотиви про Вольгу-Волха, який пізніше у народній уяві злився із князем Олегом, що належав до стану волхвів-відунів і міг стати, двічі на рік, вовкулакою чи то пак песиголовцем. Силою чаклуна володів і полоцький князь Всеслав Брячиславович, який умів перетворюватись на вовкулаку.

Із роду в рід усно передавалися казки про песиголовців, „сучих синів“, зокрема „Вовки – Юрієві собаки“, „Песиголовці – людоїди“, „Дівка й песиголовці“, „Прикинувся вовком“ тощо. Взагалі, можна сказати, що весь европейський епос рясніє легендами про вовкулаків, особливо про воїнів-звірів. Наприклад, у давніх германців такі воїни, потрапивши у битву, піддавалися метаморфозам – перекидалися на вовків. Вони ставали нечутливими до ран, невтомними, не боялися заліза, кидалися на нього голіруч. Без щита в руках, вони вгризалися власними зубами у щит свого супротивника. Лише один вигляд та одяг такого воїна наводили жах на вороже військо. Аналогічне явище зафіксоване у наших предків неврів, які проживали на теренах сучасного київського Полісся. Згодом неври відомі і в Карпатах, принаймні у тих районах, які тепер належать до Бойківщини. Геродотова Неврида була досить великою країною, займаючи приблизно Галицьку, Белзьку, Волинську, Болохівську та Київську землі. „Батько історії“ Геродот зауважував: „Ці люди, очевидно, вовкулаки. Адже скити й елліни, які живуть у Скитії, говорять, що раз на рік невр стає вовком на кілька днів, а потім знову повертається до попереднього стану“.

Слід нагадати, що навіть у пізніші часи, в часи Запорізької Січі, козаки, як правило, до пояса голі або у розіпнутій білій сорочці, без будь-якого захисного залізяччя, кидалися на ворога, прекрасно володіючи бойовими прийомами в танцювальному ритмі. Козацькі „характерники“, „байди“, „галдовники“ чи „сіромахи“ – це своєрідні залишки давніх волхвів. Кошового Сірка (його прізвисько говорить саме за себе) козаки вважали характерником, що може при нагоді переметнутися на вовка, хорта чи яструба. Про його подвиги і чудодійні властивості ходили легенди. Навіть після смерти Сірка козаки возили, як талісман, його праву руку, твердо вірячи у її „фортунність“.

Але повернемося до археології і космічних мітів. На Городищенському браслеті (Івано-Франківська область) є така надзвичайно цікава сцена: під знаком засіяного поля перекидається – котиться вовк, двічі перепоясаний, один із поясів щедро орнаментований. Жінка, що стоїть поряд, тримає в руці, коло пащі вовка, ремінь чи пояс. Вона ніби скидає зі себе спідницю-обгортку, одна її нога оголена вище коліна, це нагадує дуже давній звичай ритуального віддання на зораному полі, коли ще всі орані угіддя були у спільному володінні Роду.

Отже – жінка і вовк-собака. На згадку приходять численні легенди, пов'язані із цим сюжетом. Але почнемо здалеку, із Нового Світу. Індійці із племені Тінух виводять своє походження від якоїсь дівчини, що вийшла заміж за пса, коли вночі побачила, як цей пес перекинувся на гарного юнака. Інше американське плем'я, назване англійцями Дог-Рібз – Собачі Ребра – теж має „собачу“ легенду свого походження. Подібні легенди зафіксовані і в ескімосів на Алеутських островах, в індійського племені шошонів, які виводять своє походження від степового собаки. Айни в Японії теж стверджують, що походять від зв'язку жінки із собакою. В такий же спосіб і чорні киргизи (Кірк Кізе) нібито походять від сорока дівчат. Китайські та вірменські хроніки згадують про цілі роди собак, які живуть із жінками. Жінки ці народжують самців у собачій подобі, дівчат – у людській подобі. Можливо, ці легенди є відголоском про забутих тепер амазонок.

На південному сході України, як свідчать скандинавські джерела, теж існувала країна амазонок Гуннагард. Є легенди про зв'язок жінок із космічними пришельцями зі сузір'я Небесного Пса із зіркою Сіріюс, яка вважається, як ми вже зазначили, псом мисливця Оріона. Український відповідник Оріона – Плуг. Згадаймо тепер про те, що скити вважали себе нащадками легендарних амазонок і мали астральний культ Плуга. Безліч переказів і мітів пов'язано із цим культом. Зокрема, міт про Змійові Вали (ще з часів до Р.Хр.), які проорав Змій, запряжений у величезного плуга. Якщо запряжений, то значить – переможений. Як ми пам'ятаємо, переможцем Змія завжди виступає Сенстурв – Симаргл. Він погнав Змія аж до Чорного моря... Також був у нас в давнину звичай на Щедрий вечір ходити із плугом і співати колядки.

Держава амазонок Гуннагард

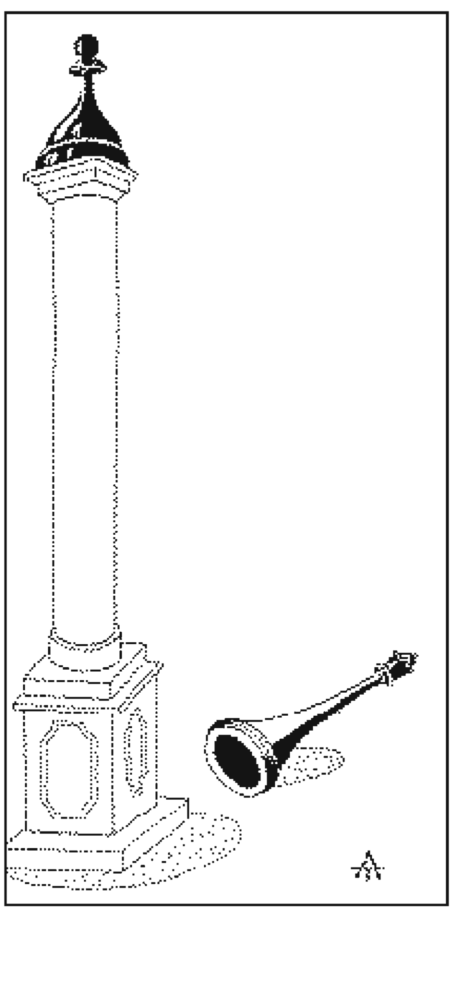
Існують авторитетні історичні відомості про те, що гуни IV-V ст. також мали ще назву „царські скити“. І вони ж були „кгунами“ у Птолемея, Гельмольда та інших авторів. Оскільки у свій час (375 р.) гуни розгромили готів, то не дивно, що Йордан обзиває їх виплодками пекла, породженими від шлюбу відьом-чаклунок із нечистою силою. Цікавим є той факт, що середньовічні іконографи уявляли собі гунів зі собачими головами. В Італії, на народних картинках, вождь гунів Атила постає зі скіпетром у руці, зі собачими вухами, які стирчать із-під корони, із собачими іклами, пласким носом і рідкою бородою. Не менш цікаво, що ще в XVI ст. подібні малюнки були поширені і в Польщі та Галичині. Одна із легенд щодо імені цього страшного володаря говорить, що він був сином собаки і жінки. Легенда ця дуже давня, а Лібрехт вважає її залишком гунського вірування у вищий божественний характер Пса, якого вони вважали своїм прабатьком...

Етимологічне слово „гун“ походить від слова „собака“. Німецькою мовою і до сьогодні „гунцвот“ – псячий виводок.

Тепер перейдемо до дивовижних астрономічних знань африканського племені догонів із їхнім культом Сіріюса. Далекими попередниками догонів вважають племена гарамантів, царем котрих був, як називає його у своїй книзі „Історія бриттів. Життя Мерліна“ Гальфрід Монмутський, „вовк водяних потоків“ Гермунд. Так ось, жителі забутої „країни каміння“ – догони мають подиву гідні таємниці, пов'язані із космічними прибульцями зі сузір'я Великого Пса. Щодо Сіріюса, якого називали „пуп світу“, вони стверджували, що „альфа“ Великого Пса має потрійну систему. Забігаючи вперед, зазначимо, що лише наприкінці 80-их років наші вчені повністю погодилися із цим припущенням. Потрійний же Сіріюс був для догонів неспростовною істиною. Навіть свої традиційні свята масок вони відзначають із проміжками в 50 років (рівно стільки треба часу Сіріюсу–Б аби зробити оберт довкола Сіріюса–А).

Ур, Ш'єна, Саєна, Гаруда, Сарама, Сенсмурв, Симург, Симаргл, Ун (гун) – різнойменна однієї і тієї ж космічної сили під назвою Сіріюс. Уламки давнього напівзабутого міту про людське небесне походження. Розповсюдження таких „космічних“ сіріюсних мотивів у найрізноманітніших, незалежних один від одного географічних і етнічних ареалах свідчить про те, що в їхній основі лежать якісь певні об'єктивні і реальні прототипи, які пізніше, як завжди буває, трансформувались напівказковим світосприйняттям.

Марія Шунь,
колишній науковий співробітник Львівського інституту народознавства АН України
Елмгирст, Н.Й.

Кожен студент ставав доктором

Доктор – єдиний науковий і професійний титул випускника Львівського і Краківського університетів Галичини за часів Австро–Угорщини, який присвоювався автоматично після складання докторського іспиту. Прикметно, що на початку нинішнього століття у Львові спостерігався звичай титулувати співрозмовників на щабель вище від реального стану: доцента називали професором, студента — доктором, а кожен, хто мав свій службовий кабінет, був радником.

З книжки М. Чуми і Л. Мазана “Віденські балачки або галичан-ська енциклопедія”, 1998, Краків.

XX століття: ПОДІЇ І ДАТИ

1922-ий рік:

18 лютого – засновано Міжнародний трибунал в Гаазі.

12 травня – 20-тонний метеорит впав в штаті Вірджинія.

30 травня – відкрито Меморіял Лінкольна.

24 липня – Ліга Націй дала Великій Британії мандат на управління Палестиною.

30 грудня – Україна ввійшла до складу СССР.

Почали радіопередачі радіостудії WEAF в Нью-Йорку і BBC у Великій Британії; в Італії переміг фашизм, і 39-річний Мусоліні почав формувати свій уряд; винайдено інсулін, вітамін Д.

1923-ий рік:

14 березня – Галичину приєднано до Польщі.

26 березня – померла велика акторка Сара Бернар.

2–3 травня – здійснено перший трансконтинентальний переліт з Нью-Йорку в Сан-Дієго.

13 серпня – встановлено 8-годинний робочий день для американських металюргів.

6 листопада – полковник Джекоб Шік запатентував електробритву.

В Німеччині, в Мюнхені, стався „пивний путч“; німецька марка зазнала великої інфляції (4 трильйони марок за долар); засновано часопис „Time“; синтезовано морфій; почалось виробництво целофану.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, травень 1999 р.

500.00	дол.	Кредитівка „Самопоміч“	Чикаго, Іл.
110.00	дол.	Болонка Василь,	Бутвин, Па.
100.00	дол.	Українсько-Американські Сеньйори	Маямі, Фла.
50.00	дол.	Воробець Михайло	Омага, Неб.
		Захарків Ірина	Ворен, Миш.
48.00	дол.	Криштальський Ярослав	Форест Гілс, Н.Й.
40.00	дол.	Чайковська Наталія	Моріс Плейнс, Н.Дж.
		Чайковська Наталія	Моріс Плейнс, Н.Дж.
		Чайковська Наталія	Моріс Плейнс, Н.Дж.
		Юрків Михайло	Діп'ю, Н.Й.
30.00	дол.	Бульба Ольга	Маямі Біч, Фла.
25.00	дол.	Мовчан Іван	Монтреаль, Кве. Канада
		Винницький Володимир	Філядельфія, Па.
20.00	дол.	Рейнарович Марія	Бруклин, Н.Й.
		Сімок Андрій	Лас Вегас, Нев.
15.00	дол.	Яковенко Валентина	Апер Седл Рівер, Н.Дж.
		Мисишин Мар'ян	Спрінгфілд, Мас.
13.00	дол.	Громов Алла	Ютика, Н.Й.
		Караман Л.	Ленсдейл, Па.
		Марков Йосиф	Спрінг Гіл, Фла.
		Ратич Ростислав	Едісон, Н. Дж.
12.00	дол.	Балтарович Марія	Ворен, Миш.
		Зорняк Іван	Чіко, Ка.
10.00	дол.	Бахір В.	Ню Сити, Н.Й.
		Бегей Роман	Маунт Вернон, Ваш.
		Береза Раїса	Метайрі, Ла.
		Берович Василь	Норт Порт, Фла.
		Безкоровайний Осип	Кергонксон, Н.Й.
		Чуй Теодор	Марлборо, Кт.
		Домбчевська Люба	Рочестер, Н.Й.
		Федунець Оля	Вест Гартфорд, Кт.
		Феш Михайло	Тусон, Аз.
		Гаврилюк Степан	Йонкерс, Н.Й.
		Іванів Наталія	Чикаго, Іл.
		Ярош Евстахій	Кінелон, Н.Дж.
		Кармелюк Александер	Лас Вегас, Нв.
		Кічоровська Софія	Чикаго, Іл.
		Колодій Расел	Трой, Н.Й.
		Костюк Володимир	Вудстайд, Н.Й.
		Ліщинська Лада	Савт Ориндж, Н.Дж.
		Лосінська Ерна	Сан Ситі Вест, Аз.
		Лиляк Микола	Рочестер, Н.Й.
		Мельник Роман	Йорк, Па.
		Михалик Антін	Медісон Гайтс, Миш.
		Наконечний Богдан	Тусон, Аз.
		Пазуняк Роман	Філядельфія, Па.
		Петручок Максим	Іден, Н.Й.
		Погорило Ераст	Філядельфія, Па.
		Поліщук Іларіон	Йонкерс, Н.Й.
		Попадинець Іван	Чикаго, Іл.
		Пришляк Ярослав	Бафало, Н.Й.
		Шкарупа Юрій	Клівленд Ог.
		Слюсарчук Атанас	Ворен, Миш.
		Сидорович Мирон	Девіт, Н.Й.
		Шило Теодора	Вебстер, Н.Й.
		Вацлавський Богдан	Томс Рівер, Н.Дж.
		Заброський Алекс	Бервин, Іл.
		Загайкевич Орест	Кренфорд, Н. Дж.
8.00	дол.	Борисюк Петро	Ветерсфілд, Кт.
		Дзюбинський Богдан	Еванстон, Іл.
		Квік Іван	Філядельфія, Па.
		Марущак Марія	Торонто, Онт., Канада
		Мухин Марія	Місісага, Онт., Канада
		Онуфрик Катерина	Гамільтон, Онт., Канада
		Потієнко Юрій і Таїсса	Словн, Н.Й.
		Стахов В.	Етобіко, Онт., Канада
5.00	дол.	Базюк Ярослав	Рочестер, Н.Й.
		Чуміловський В.	Скенектеді, Н.Й.
		Дусанівський Богдан	Бафало, Н.Й.
		Ганицька Анна	Вест Сенека, Н.Й.
		Маленчук Іван	Сиракюз, Н.Й.
		Масланка Володимир	Елктон, Мд.
		Мирон Андрій	Асторія, Н.Й.
		Осиченко Денис	Вініпег, Ман., Канада
		Потієнко Юрій і Таїсса	Словн, Н.Й.
		Ратич Евгенія	Мейплвуд, Н.Дж.
		Смук Андрій	Колюмбія, Кт.
		Стрижаковська Ольга	Трентон, Н. Дж.
		Ткач Л.	Ворен, Миш.
		Траверса Андрій	Парк Рідж, Іл.
		Труш Ольга	Статен Айленд, Н. Й.
3.00	дол.	Бордун Василь	Сиракюз, Н.Й.
		Кузич Нестор	Чикаго, Іл.
		Квітковська Марта	Ворен, Миш.
		Шандор Оксана	Самерсет, Н.Дж.
		Щеснюк Онуфрій	Ганей Брук, Па.
2.00	дол.	Пришляк Павло	Пунта Горда, Фла.
		Вайда Микола	Стемфорд, Кт.
1.00	дол.	Гнатюк Петро	Гемтремк, Миш.
Разом			**1,753.00 дол.**

Щиро дякуємо за фінансову підтримку найстаршої української газети.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ЗЛОЖИЛИ

III – 99

по	50	дол	д-р Романа Навроцька, Михайло Лотоцький;
	25		Каролина Конрад;
	20		Микола Маслій;
	15		Дмитро Ласевич;
	12		Марія Пенкальська.

На музейно-меморіяльний комплекс Патріярха Йосифа в селі Заздрість зложили:

	100	дол.	д-р Дмитро і Евстахія Штогрин;
	40		Ірена Гладка;
	25		Люба Артимишин.

1,415 дол. –
Зі збірки Українського Патріярхального Товариства в Баффало, Н.Й. (1998 р.)
Оксана Бережницька – голова.

Збірка „Коляда" Українського Патріярхального Товариства. Відділ: Гемпстед, Н.Й. – рік 1998/99, Микола Курчак – голова
зложили:

	200	дол.	Відділ Патріярхального Товариства;
по	100		Бінго – кухня I, Бінго – кухня II
по	50		Микола Курчак, Товариство. св. Вервиці, Товариство Сеньйорів;
	40		Орган. Держ. Відродження України (ОДВУ);
по	30		Володимир Домарацький, Зеновія Зарицька;
по	25		Мирон Корнага, д-р Юрій Солтис;
по	20		Володимир Батіг, Марія Жеграй, Евгенія Клюба, Іван Колодій, Ярослав Курчак, Ольга Пищимуха, Володимир Шпачинський;
	15		Ольга Мандибур;
по	10		Анна Андрухів, Марія Вуд, Василь Горинь, Михайло Драбик, Василь Захарія, Ксеня Ільницька, Богдан Курчак, Степан Коханівський, Марія Олинець, Наталія Олинець, Володимир Павлів, Христина Подолюк, Володимир Рігал, Михайло Рій, Марія Сидор, Теофіля Стець, Стефанія Сагата, Богдан Угрин, Наталія Шевчук, Марія Шмідт, Михайло Якубовський;
по	5		Марія Бішко, Марія Дідора, Алія Доскоч, Степан Корнова, Богдан Копистянський, Оля Савітська, Катерина Супко, Осип Хома;
	3		Юрій Дранс.

В пам'ять бл. п. інж. Миколи Кунинського зложили:

	100	дол.	Надія Кунинська (дружина);
	60		Ярослав і Ярослава Кришталович;
по	50		Ярослав і Ольга Дужий, Дмитро і Любомира Федорко, Іван і Люба Калимон, Евген і Зірка Кордуба, Андрій і Ірена Петріна, Володимир і Лідія Томин;
	40		Татяна Обушкевич;
	30		Володимир і Марія Лисі;
по	25		д-р Марк і Ольга Конюх з родиною, д-р Зенон і Евгенія Коссак, д-р Зеновій і Оксана Стельмах;
по	20		Роман і Ярослава Ковч, Віталій і Оксана Шустов;

Бл. п. інж. Микола Кунинський був відданим представником Патріярхального Фонду на Дітройт і околицю. Займався збірками і пересилав банкові звідомлення до Т-ва Свята Софія. З його відходом у вічність ми втратили людину, якій добро Софії – Заповіт Патріярха Йосифа глибоко лежали на серці – яким він після своїх сил і змоги вірно служив. Хай цих кілька слів признання буде завдатком його вічної нагороди.

IV – 99

зложили:

5,527.55 дол. зі спадку бл. п. Олени Кузмінської;

	300		Володимира Сливоцька;
по	50		Іван Куземський, Василь Федорців, д-р Еміл і Ірена Клюфас, Александра Фльорчук, д-р Леонід Мостович, Теодосія Брикович, д-р Стефан Ничай, Александер Крайчик;
	30		Марта Рудик;
по	25		Оксана Поритко, Люба Артимишин, Степан Кікта, Андрій Турчин, Орест Попович, Роман і Надія Барчук, Микола Ярко;
по	20		д-р Романа Навроцька, д-р Василь і Лідія Ленцик, Ольга Бочна, Анатоль Ромах, Орест Колтунюк, Орест і Дарія Питляр, Оксана Омецінська;
по	15		Мирон Захаріясевич, Микола Лаврин;
по	10		Ольга Лісс, Володимир Фіцик, Лідія Гнат, Анна Тарнавська, Любомир Міз;
	5		Софія Гол.

На музейно-меморіяльний комплекс Патріярха Йосифа в селі Заздрість зложили:

по	50	дол.	д-р Роман і Наталія Слиж, Іванна Шкарупа;
	20		Ярослав і Богданна Бігун.

V-99

зложили:

	500	дол.	Стефанія Татчин – в пам'ять мужа бл. п. Василя Татчина;
	200		Н.Н.;
по	100		Дмитро Шумило, Анатоль Ромах в пам'ять бл. п. інж. Миколи Кунинського, Надія Кунинська – в пам'ять бл. п. Ольги Ромах;
по	50		Оксана Сидоряк, д-р Лев і Ірена Кушнір, Стефан Мандзик, Ярослав Оберишин;
	30	дол.	д-р Лев Мурський;
по	25		Стефанія Обущак, Катерина Гусак, Ірена Литвин, Юрій Свищук, Ірена Тамара Гординська;
по	20		Олена Бачинська, Марія Пенкальська, Орест і Любомира Чапельські;
	15		д-р В. І. Жила;
	10		Стефанія Семущак.

На музейно меморіяльний комплекс Патріярха Йосифа в селі Заздрість зложили:

	200	дол.	Лев і Орися Марків;
	75		Роксана Кузмак;
	25		Марія Смішкевич;
	20		Юрій і Зеня Яворські.

Спростування:
У списку жертводавців XII – 98 подана пожертва в сумі 1,000 дол. від д-р Лідії і Ігора Лисих замість д-р **Дарії** і Ігора Лисих.

Українське Патріярхальне Товариство – Відділ Баффало, Н.Й. Оксана Бережницька – голова. Збірка за 1998 рік
зложили:

по	100	дол.	Бережницька Оксана, Лаврівська Ірина;
	80		Крохмалюк Стефанія (К);
	60		Дякун д-р Андрій;
по	50		Грещишин д-р Мирослав і Лідія, Гіль д-р Зиновій і Володимира, Дусанівський Богдан і Софія, Олексій інж. Евген і Світляна, Стельмах Петро і Іванна (К), Штиркало Стефан, Якубовська Ольга;
	35		Левчик Микола і Дарія;
по	30		Войчак Роман і Ірена, Дзюба Малина, Мохнач Михайло, Яремко Дмитро і Елсі;
по	25		Бараницький Дмитро і Делорес, Барицький інж. Микола, Бейгер Богдан і Христина, Бергенсток Надя, Білоголовський Онуфрій і Галина, Білий Ярослав, Блендонеги Михайло і Надя, Боднарська Франя, Боднарський Зенон і Марія, Ганущак Богдан і Марія, Гнатів Марія, Горбачук Іван і Марія, Добрикевич Марія, Дорощак Ірина, Душенко Ольга, Лехновська Катерина, Мандзій Михайло і Текля, Марк Вілліям, Мацьків Дмитро і Магдалина, Мороз Ігор і Христина, Мосійчук Зиновія, Осадца Стефанія, Паславський Микола і Тетяна, Сайкевич Неоніля, Седлярчук Анна, Середюк Василь і Евфрозина, Скубіш Василь, Слободинська Ангелина, Федик Роман, Цьолко Люба.
по	20		Борачок Ярослава, Ващак Станислав і Софія, Ганипсяк Йосиф, Ганицький Володимир і Анна, Гайдук Іван і Катерина, Головатий Любомир і Софія, Гулик Ярослав, Герега Марія, Данило Михайло, Качмарик Іван і Оксана, Конотопський Роман і Магдалина, Коссовський Юліян, Коцай Михайло і Катерина, Кулик Рут, Лащик Василь, Левицький Василь і Марія, Марчиха Олекса, Микитин Іван, Паращій Антоніна, Печончик Гнат і Софія, Пітолай Дмитро і Софія, Проценко Михайло, Салдит інж. Михайло і Оксана, Стасюк Маркіян і Лідія, Сташків Михайло і Катерина, Сивенький Василь і Марія, Тушницький Михайло, Федірчик Михайло;
по	15		Гаврилюк Осип, Горганюк Стефан, Павшик Марія, Петрович Катерина, Шевчук Іван, Ширий Іван і Анна;
по	10		Бурда Анна, Васильківський Гнат і Катерина, Вашкурак Михайло, Дергак Зенон і Ярослава, Дроздовська Анна, Заньків Анна, Заньків Мирослав, Завадівська Домка, Івахів Михайло і Марія, Іскало Федір, Ковалик Петро і Розалія, Кордупель Іван і Анна, Коцай Богдан, Крупа Анна, Кудеравець Надія, Кульчицький Іван, Курляк Марія, Мітрінька Надія, Наливайко Марія, Папіш Федір і Галина, Пашковський інж. Богдан, Петришин Андрій і Марія, Плотиця Пилип і Марія, Погаратний Микола, Поліщук Петро і Анна, Приндота Анна, Регула Павлина, Романишин Евген, Савуляк Михайло, Триняк Василь, Троян Марія, Уляк Василь, Щербак Юрій, Юрків Текля;
по	5		Бобенчук Ярослава, Йопик Ала, Курляк Олекса і Анна, Ліськевич Михайло, Ортинський Михайло і Аліція, Осьмак Микола і Іванна, Стоцуляк Петро.

Збірщики: Оксана Бережницька, Онуфрій Білоголовський, Зенон Боднарський, Станислав Ващак, Михайло Мохнач, Тетяна Паславська, Микола Паславський, Андрій Петришин, Дмитро Пітудай, Евген Романишин.

Датки в пам'ять покійних та на Будівельний Фонд в селі Заздрість подані в місячних списках, коли прийшли на руки Товариства Свята Софія.

Сума збірки: 4,330 дол.:
2.620 дол. на Патріярший Фонд;
1,575 дол. на музейно меморіяльний комплекс Патріярха Йосифа;
135 дол. датки в пам'ять покійних.

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам. Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку:

IRS №. 23-7380645

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd.
Elkins Park, PA 19027.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого БАТЬКА й ДІДА

бл. п.

ОЛЕКСАНДРА ПАВЛЮКА

будуть відправлені заупокійні

СЛУЖБИ БОЖІ

з Панахидами

в п'ятницю, 9 липня 1999 р. о год. 8-ій ранку

в церкві свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, Іл.
в церкві св. Йосафата в Рочестері, Н.Й.

Просимо згадати покійного у своїх молитвах.

Сини – БОРИС і ОЛЕГ з родинами

В ДУЖЕ БОЛЮЧУ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
14 липня 1998 р. нашого найдорожчого, незабутнього
БРАТА, СТРИЙКА, ВУЙКА і ШВАҐРА

бл. п.

д-ра ІВАНА ЛОЗИНСЬКОГО

будуть відправлені заупокійні

СЛУЖБИ БОЖІ

в середу, 14 липня 1999 р. о год. 8-ій ранку
і в четвер, 15 липня 1999 р. о год. 8-ій ранку

в церкві св. Юра в Нью-Йорку.

Просимо згадати покійного в своїх молитвах.

сестра – МАРУСЯ
племінники – БОГДАН, ЛАРИСА, АСКОЛЬД з родинами
братова – МАРІЙКА і
швагер – МАРІЯН

В пам'ять покійного Івана та його брата Євгена пересилаємо на туберкульозну лікарню в Тисьменниці, де вони народилися, працювали і страждали для добра свого народу, суму 500 дол.

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА „БУДУЧНІСТЬ" У ВОРРЕНІ, Миш. ділиться сумною вісткою, що відійшов у вічність член-основоположник, колишній голова Ради Директорів Української Кредитової Спілки „Будучність" та довголітній член Ради

бл. п.

АНДРІЙ КУЛЬЧИЦЬКИЙ

Достойній дружині покійного
та родині висловлюємо глибоке співчуття.

Вічна йому пам'ять!

РАДА ДИРЕКТОРІВ

Ділимося сумною вісткою з українською громадою, що дня 18 червня 1999 р. відійшов у вічність дорогий МУЖ та ВУЙКО

бл. п.

архітект

інж. ЮЛІЯН К. ЯСТРЕМСЬКИЙ

уроджений 1910 р. у Вінніпеґу, Канада

ПАРАСТАС за спокій його душі відбувся 22 червня 1999 р. в похоронному заведенні Петра Яреми, Нью - Йорк.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 23 червня 1999 р. в церкві св. Юра в Нью-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Залишені у смутку:
дружина – ОЛЬГА
та ближча і дальша родина

В П'ЯТУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
невіджалуваного дорогого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДА та ПРАДІДА

бл. п.

ВОЛОДИМИРА ПАПУГИ

Заупокійні літургії
будуть відправлені 5 липня 1999 р.
у церквах:

св. Юра в Нью-Йорку;
в монастирі св. Йосафата, Ґленков, Нью-Йорк;
в Римі;
в Україні.

Просимо рідних, приятелів і знайомих згадати покійного у молитвах за спокій душі.

Дружина КАТРУСЯ
дочки з родинами
внуки та правнуки

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

проф. д-ра медицини

МИРОСЛАВА М. ГРЕЩИШИНА

нашого улюбленого, найдорожчого МУЖА,
БАТЬКА, ДІДА, КУЗЕНА і ВУЙКА
будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

3 липня 1999 р.

в Баффало, Н.Й. в церкві св. Миколая о год. 9-ій ранку;
в Баффало, Н.Й. в церкві св. Івана о год. 11-ій ранку;
у Фінікс, Аріз. в церкві Успіння Пресвятої Богородиці о год. 9-ій ранку;
в Йонкерс, Н.Й. в церкві св. Михаїла о год. 7:30 ранку;

9 липня 1999 р.

в Ст. Петерсбург, Фла. в церкві Вознесення о год. 8:30 ранку;

в Україні, у Львові:

в церкві св. Юра;
в церкві Євхаристії;
в церкві Преображення.

Просимо про молитви за душу нашого найдорожчого Мирослава.

Вічна йому пам'ять!

Родина ГРЕЩИШИН

В глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів та знайомих, що 18 червня 1999 р. в Україні відійшов від нас у вічність наш найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ, СИН, БРАТ та ТІТОЧНИЙ БРАТ

бл. п.

д-р ІГОР СТРИЙСЬКИЙ

Залишені в смутку:
дружина – МАРІЯ
син – СВЯТОСЛАВ з дружиною ТАНЕЮ
донька – ГАЛЯ ГУМЕНЮК з мужем ІГОРЕМ
внучки – ЛЮДОЧКА, НАТАЛОЧКА і ОЛЯ
мама – ОЛЕНА
сестра – ЛІДА з мужем СТЕФАНОМ і сином ЮРІЄМ
брат – ЛЕВКО з дружиною МАРТОЮ
тіточні сестри – ХРИСТИНА ДЕРЕВЯНКО з мужем ТЕОДОЗІЄМ і родиною
– ЛЮБА ГОЛОВАЦЬКА з мужем о. ІРИНЕЄМ і родиною
– МАРТА ГАЛЯРЕВИЧ з мужем АДРІЯНОМ і родиною
тіточні брати – ЮРКО ПОПЕЛЬ з дружиною ВІРОЮ і родиною
– АНДРІЙ ПОПЕЛЬ з дружиною ЛЯРИСОЮ і родиною
та ближча і дальша родина в Україні і Америці.

За мову, зміст посмертних оголошень і подяк, редакція не відповідає.

В ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність нашої дорогої МАМИ й БАБУСІ

бл. п.

д-р ЛУДМІЛИ НАГНИБІДИ

з дому РОССИНСЬКА

буде відслужена ПАНАХИДА
5 липня 1999 р. о год. 10:00 ранку

на могилі українського православного цвинтаря св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Про молитви за душу покійної просять:

сини	- ЮРІЙ РОСИНСЬКИЙ з дружиною ДАЯНОЮ
	- ВІКТОР РОСИНСЬКИЙ з дружиною ОЛЕЮ
	- СИМОН НАГНИБІДА з дружиною ЛЯРИСОЮ
дочка	- д-р ОКСАНА РЕНОЛДЦ-НАГНИБІДА
внуки	- ДЕБРА
	- ПАВЛО
	- МАРІЯ
	- НІНА
	- МИХАЙЛИНА-ОКСАНА
	- ПАВЛО-ТАРАС
	- ЛОРІ
	- ДАВИД
	- ЛУКА
	- КАТЯ
	- ІВАСЬ

Вічна її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 26 червня 1999 р., по 15-літній недузі відійшла у вічність

бл. п.

Паніматка

АННА ФОРОСТІЙ

ПАРАСТАС відбувся в понеділок, 28 червня 1999 р. при участи митрополита Константина в Янгставн, Огайо.

ПОХОРОННІ відправи в середу, 30 червня о год. 10-ій ранку, в церкві св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Горем прибиті:

муж	- о. прот. ТЕОДОР
дочки	- АДРІЯНА, вдова по пок. о. прот. ІВАНОВІ КУЛІШЕВІ
	- ЛІДА з чоловіком д-ром ЙОСИФОМ БОГЕНОМ
син	- ЗЕНОН з дружиною ВУЛЕЮ
внуки	- АНДРІЙКА, ТЕОДОР, АЛЕКСА, ЛЕСЯ і СТЕФА

Вічна її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що 4 червня 1999 р. в Торонто, Канада, по короткій і важкій недузі відійшла у вічність, проживши 84 роки, наша дорога і незабутня МАМА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

Пласт-сеньйор

ЛІДІЯ ВАХНЯНИН

з дому Менцінська

ПАНАХИДА відбулася 6 червня в похоронному заведенні Кардинала.

ПОХОРОННІ відправи відбулися 7 червня в церкві св. о. Миколая на цвинтар Park Lawn в Торонто.

У глибокому смутку:

син	- ЮРІЙ
сестри	- ВІРА ВЕРГАНОВСЬКА з чоловіком ЯРОСЛАВОМ
	СОФІЯ (ЗІНА) ЛАСІЙЧУК з чоловіком ІЛАРІОНОМ, сином АНДРІЄМ і дочкою МАРТОЮ

ближча і дальша родина в Канаді, Америці і Україні.

Замість квітів ласкаво просимо складати пожертви на „Pomich Ukraini Fund“,
Ukrainian Canadian Social Services,
2445 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1P7, Canada

Несподівано, з волі Всевишнього, 16 травня відійшов у вічність, на 83-му році життя

бл. п.

РОМАН ДРОГОБИЦЬКИЙ

нар. в Солотвині, повіт Надвірна, Івано-Франківської области.

Правдивий патріот України, меценат на важливі потреби для молодої Української держави: на навчання професорів і священиків для греко-католицької Церкви, амбасади України, офіцерів України, дітей Чорнобиля, дитячого шпиталю у Києві, монастиря і церкви в Солотвині і багато різних пожертв.

ПОХОРОН відбувся 19 травня 1999 р. з церкви св. Димитрія на Ля Ровз авеню.
ПОХОВАНИЙ на вічний спочинок на кладовищі „Парк Лавн“ в Торонто.

Горем прибиті:

дружина	- НАДІЯ ДАШКЕВИЧ-ДРОГОБИЦЬКА
швагерка	- ОЛЬГА ЧОРНІЙ з родиною в Торонто
братова	- МАЛАНІЯ ДАШКЕВИЧ з родиною в Австралії
братаниця	- ЛЮБА ТГУТ з родиною в Едмонтоні
двоюрідний брат	- ВОЛОДИМИР СТАХІВ з родиною в Торонто

і велика родина в Україні.

Вічна йому пам'ять!

Щира подяка родині, землякам і приятелям за співчуття, молитви, Служби Божі, квіти, пожертви на дім Опіки і дітям Чорнобиля.

Дякую Всечесним отцям за похоронні відправи: митратові Іванові Татаринові, Петрові Бабеєві, Тарасові Карп'юкові і Романові Тринозі.

ДРУЖИНА

З невимовним болем у серці ділимось сумною вісткою з родичами, приятелями і знайомими, що з волі Всевишнього 7 червня 1999 р. після тривалої, тяжкої недуги відійшла за межі земного життя наша найдорожча СЕСТРА, МАМА, БАБЦЯ і ТЬОТЯ

бл. п.

АНАСТАСІЯ ПРИСТАЙ

з дому КОШАЙ

народжена 15 листопада 1923 р. в м. Проскурів (тепер Хмельницький), Україна.

Покійна була одною з перших активних засновників парафії і побудови УАПЦ св. Андрія Первозваного у Вашингтоні, сестрицтва св. Ольги, недільної української школи та громадського життя в парафії протягом усього часу проживання у США, а також щиро допомагала новоприбулим з України і була для них доброю порадницею.

ПОХОРОННА ВІДПРАВА відбулась в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія Первозваного, служив протоієрей о. Григорій Подгурець.

ПОХОРОНЕНА покійна 12 червня 1999 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПАРАСТАС 9 дня за душу спочилої відправив протоієрей о. Стефан Женчух, а Служба Божа і панахида в 40-ий день будуть відправлятись 11 липня 1999 р. в українській православній катедрі св. Андрія (Вашінгтон, Сілвер Спрінг)

В смутку і жалю залишені:

сестра	- ГАЛИНА АННА ДЖОНСОН
дочки	- ОКСАНА БЕННЕТ
	- НАТАЛКА
син	- ЮРІЙ ПРИСТАЙ
зять	- ЖАН БЕННЕТ
невістка	- НІНА
внуки	- ЯРЕМА,
	- АЛЕКС
	- СЕМЕН
	- АШЛІ
небога	- НАТАЛКА БАХІНА з родиною в Україні
небіж	- ПАВЛО ГОМІНЮК з родиною

та ближчі і дальші родичі, приятелі і знайомі.

Замість квітів родина просить складати пожертви на сестрицтво св. Ольги при катедрі св. Андрія Первозваного (Вашінгтон), для дітей Чорнобиля і дитячого танцювального ансамблю „Козацькі Джури“ в українській школі в м. Хмельницькому, на адресу:
St. Olga's sisterhood, c/o Olha Matyla,

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER

Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada.
For information send a self-addressed stamped envelope to:

Single Ukrainians
P.O. Box 24733,Phila., Pa. 19111
TEL.: (215) 722-6282

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ ВІДДІЛ НЬЮ-ДЖЕРЗІ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
та
ВИБІР НОВОЇ УПРАВИ

відбудуться

в суботу, 10 липня 1999 р., о год. 5-ій по полудні

в залі при церкві св. Івана Хрестителя:
Сесндфорд аве., Нюарк, Н. Дж.

Просимо численно прибути та не забути заплатити членські вкладки.
Після зборів товариська зустріч.

За Управу ТУІА, відділ Нью-Джерзі.

Петро Грицак, голова Відділу, **Любомир Калинич**, заступник голови

• РОЗШУКИ •

Родина розшукує вояків УПА: **ЦИПАНА ГАЛАЯ СЕМЕНОВИЧА**, родом з Рівенської обл., **МОТЧУКА ГРИГОРІЯ ІВАНОВИЧА**, родом зі с. Великий Стидень, Костопільського р-ну, Рівенської обл. Хто знає про них просимо повідомити: Україна, 284000 Івано-Франківськ, вул. Довбуша 12,Ципан Богдан. Тел.: 03422-42788

• ПОСЛУГИ •

Фірма „КАРПАТИ“
Переробляє хати, пивниці, направляє дахи, виконує цементні праці, переробляє лазнички, малює назовні і всередині. Виконує малі і великі роботи (Handy man)
Василь Чолак. Тел.: **(718) 937-6821**
Beeper **(917) 491-6150**

• ПРАЦЯ •

ПОТРЕБНІ:
1). „Superintendent" до будинку (63 апартменти), платня 300 дол. на тиждень, мешкання і інше.
2). Фахівці і помічники до будови в Брукліні, Н.Й.
3). Жінки до різної праці.
Тел.: (718) 389-6747

Шукаю жінку віком 35-50 років до домашньої праці і опіки дітей 5-8 років. Мусить знати російську мову.
Тел.: (212) 489-0665

• НА ПРОДАЖ •

Продається помешкання з двома спальнями і меблями на другому поверсі на Українському селі у Самерсет біля Бавнд Бруку. Для інформації телефон:
(732) 356-4551

Продається двоповерховий особняк в престижному районі Львова близько центру. Загальна площа 355 м², є земельна ділянка. Вишуканий ремонт. Тел. у Львові:
++380-322-752267
E-mail: <rikota@ipm.lviv.ua>